

KVK TRENDRAPPORT

Colofon

Uitgave

Kamer van Koophandel®, juli 2024.

Team Datainzichten (i.s.m. Center of Expertise Data, Analytics & Insights).

Contact

Neem voor meer informatie contact op met persvoorlichting, 06 30 35 29 21.

Alles uit deze uitgave mag worden gebruikt met duidelijke bronvermelding.

1. Inleiding

Het KVK Trendrapport geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal vestigingen van bedrijven, starters, stoppers en faillissementen in Nederland in de afgelopen tien jaar. In deze editie wordt het 2^e kwartaal van 2024 vergeleken met het 2^e kwartaal van 2023. Het rapport bevat informatie over verschillende bedrijfssectoren en provincies. Bovendien wordt getoond welk aandeel van de bedrijven in Nederland zzp'er is.

Behalve deze ontwikkelingen in de bedrijvendynamiek bevat het Trendrapport ook informatie over rechtsvormen, geslacht en leeftijd van ondernemers en enkele conjunctuur-indicatoren. Aan het eind van het document is een hoofdstuk opgenomen met de verantwoording en de gehanteerde definities.

Het Trendrapport heeft de vorm van een **interactieve pdf**. Met behulp van navigatieknoppen aan de kop van iedere pagina kan naar de diverse onderdelen van het rapport worden genavigeerd. Bovendien bieden diverse grafieken en kaarten de mogelijkheid om 'door te klikken' naar data die meer diepgang bieden.

KVK Cijfers en trends

KVK levert waardevolle data en nuttige analyses voor je onderzoek, beleid of ondernemingsplan. Gebaseerd op onder andere het Handelsregister en onderzoeken. [Check](#) de meest actuele cijfers en trends en vind de antwoorden die je zoekt.

Inhoud

Klik op een onderwerp om naar de pagina te gaan

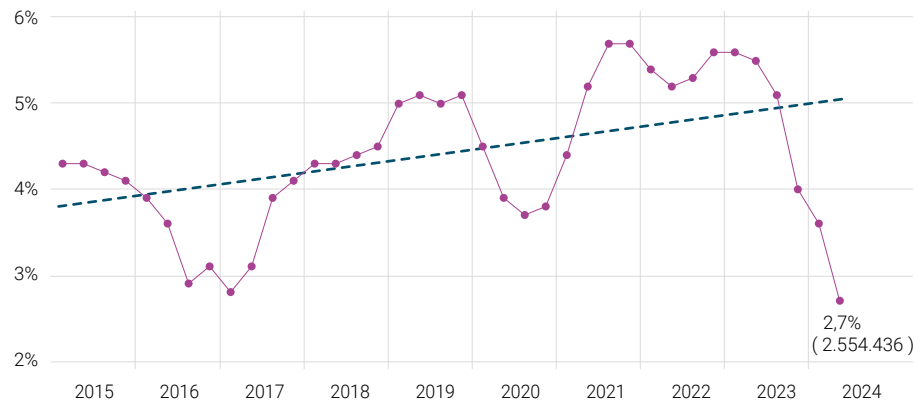
1. Inleiding	3
2. Trendlijnen (vestigingen, starters, stoppers, faillissementen)	5
3. Sectoren	7
3.1 Aantal en aandeel vestigingen en zzp per sector	7
3.2 Starters	8
3.3 Stoppers	10
4. Regio's	12
4.1 Aantal en aandeel vestigingen en zzp per regio	12
4.2 Starters	13
4.3 Stoppers	15
5. Opvallende branches	17
6. Rechtsvormen	18
7. Ondernemers	19
8. Conjunctuur	21
9. Bijlage	22
Verantwoording	22
Definities	22
Verwijzingen	23

2. Trendlijnen

Vestigingen

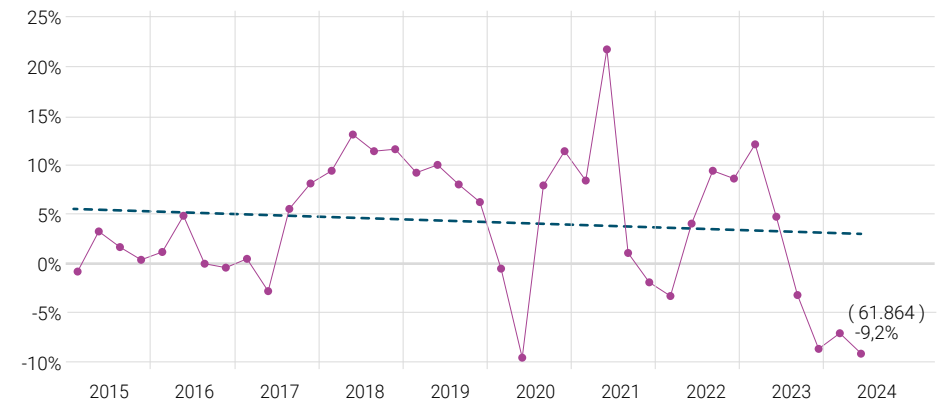
(bedrijfsleven totaal, ontwikkeling t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

- Het aantal vestigingen is toegenomen met 2,7% t.o.v. hetzelfde kwartaal vorig jaar. Eind Q2 stonden er 2.554.436 vestigingen ingeschreven in het KVK Handelsregister.
- De groei van het aantal vestigingen neemt wel sterk af. Dit wordt veroorzaakt door een daling van het aantal starters (-9,2%) en een toename van het aantal stoppers (+11,7%) t.o.v. Q2 2023.

Starters

(bedrijfsleven totaal, ontwikkeling t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

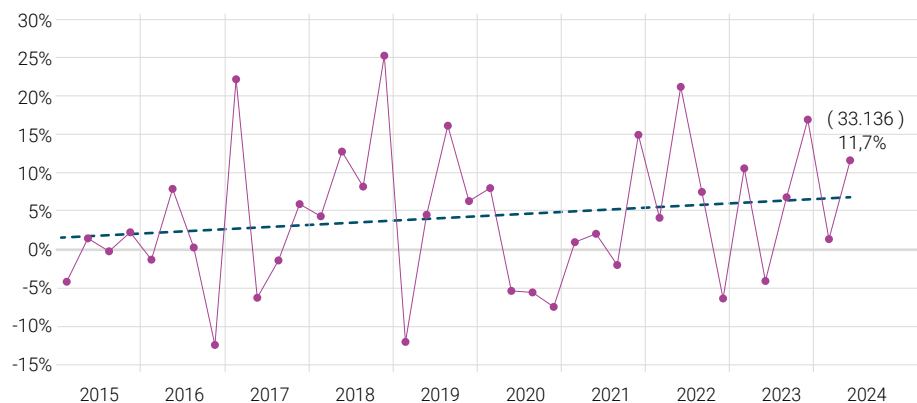
- De ontwikkeling van het aantal starters vertoont een grillig patroon over de afgelopen 10 jaar.
- Bij het begin van de corona-pandemie in 2020 was een sterke afname te zien van het aantal starters. Na aanvankelijk herstel daarvan eind 2020/begin 2021 was er een periode waarin de ontwikkeling van aantal starters weer wat achterbleef.
- In de afgelopen vier kwartalen daalde het aantal starters.
- In Q2 2024 kwam het aantal starters uit op 61.864. In Q2 2023 waren dit er 68.161, een daling van 9,2%.

2. Trendlijnen

Stoppers

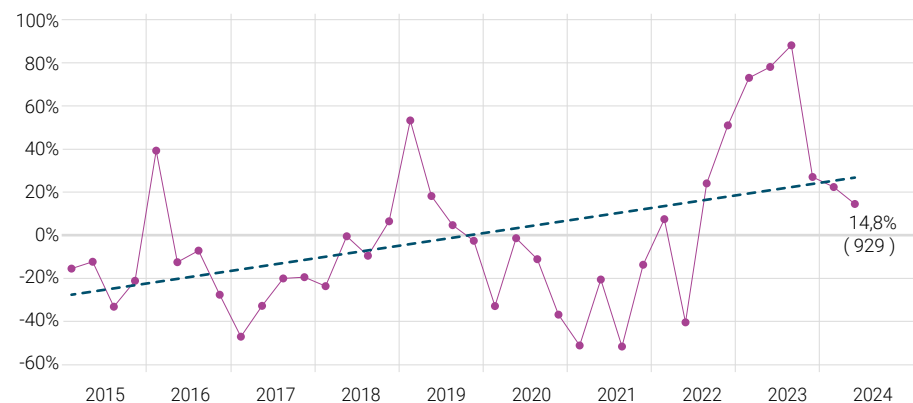
(bedrijfsleven totaal, ontwikkeling t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

- De ontwikkeling van het aantal stoppers vertoont een grillig verloop en toont gemiddeld een stijgende lijn.
- Het aantal stoppers is in Q2 2024 fors toegenomen.
- Het aantal stoppers in het afgelopen kwartaal bedroeg 33.136. Dit is een toename t.o.v. Q2 2023 met 11,7%, toen waren er 29.653 stoppers.

Faillissementen

(bedrijfsleven totaal, ontwikkeling t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

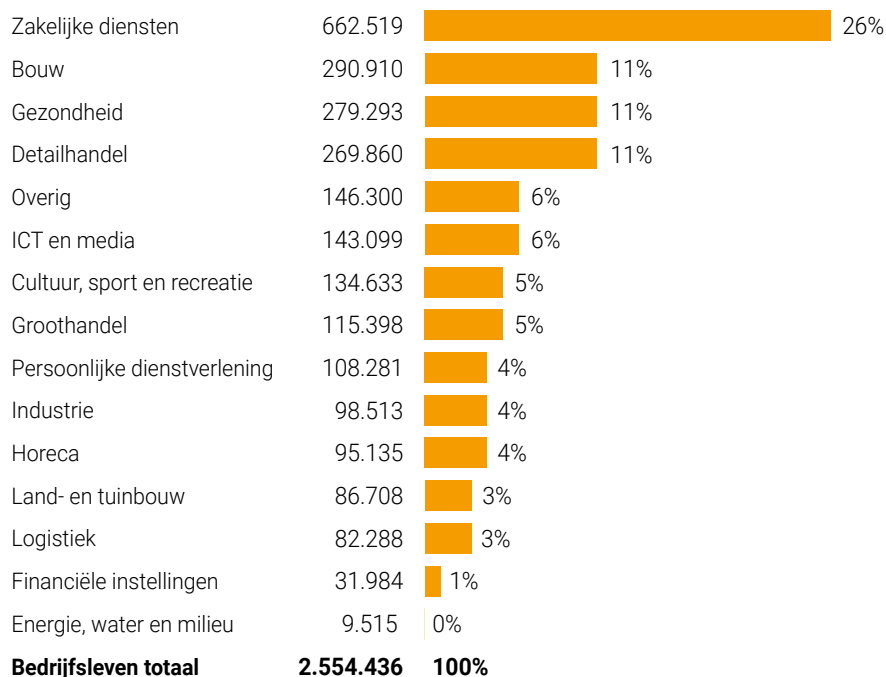
- Ook de ontwikkeling van het aantal faillissementen in de afgelopen 10 jaar vertoont een grillig verloop en toont een stijgende lijn.
- Het aantal faillissementen in Q2 2024 komt uit op 929. Dat is 14,8% hoger dan in hetzelfde kwartaal vorig jaar, toen het aantal faillissementen 809 bedroeg. De toename neemt wel af.

3. Sectoren

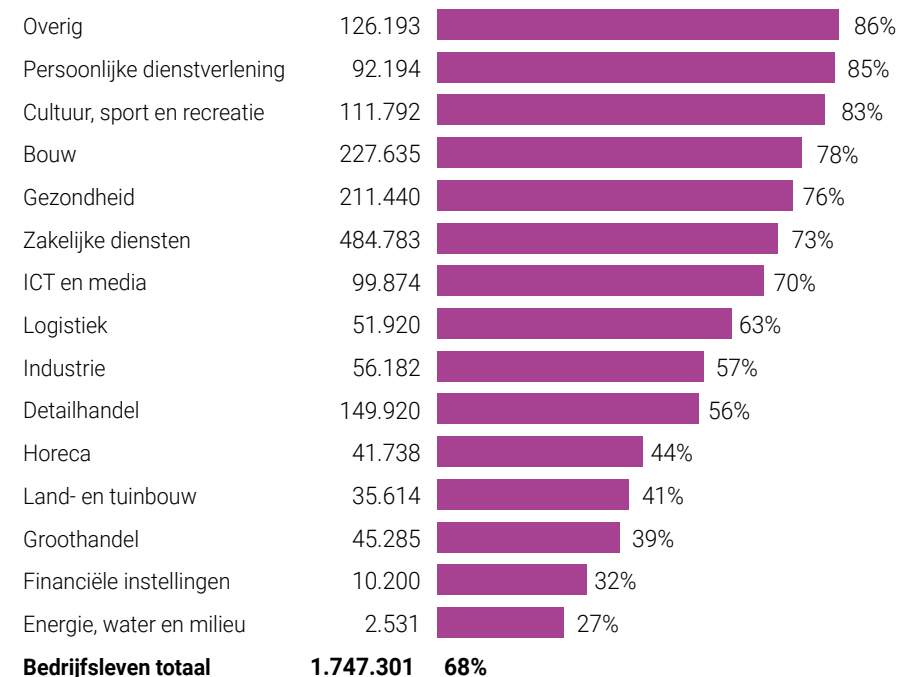
3.1 Aantal en aandeel vestigingen en zzp'ers per sector

Aantal vestigingen naar sector op 1 juli 2024

- ➔ Naar verhouding bevinden zich de meeste vestigingen in de sectoren Zakelijke diensten (26%), Bouw (11%), Gezondheid (11%) en Detailhandel (11%).
- ➔ In de sectoren Land- en tuinbouw (3%), Logistiek (3%), Financiën (1%), Energie, water en milieu (0,4%) bevinden zich naar verhouding de minste vestigingen.

Aandeel zzp'ers per sector op 1 juli 2024, zowel parttime (<15 uur per week) en fulltime zzp'ers (= > 15 uur per week)

- ➔ Het aandeel zzp'ers op het totaal aantal vestigingen bedraagt 68%.
- ➔ Het aandeel zzp'ers is het hoogst in de sectoren Overig (86%), Persoonlijke dienstverlening (85%), Cultuur, sport en recreatie (83%), Bouw (78%), Gezondheid (76%) en Zakelijke diensten (73%).
- ➔ In de sectoren Horeca (44%), Land- en tuinbouw (41%), Groothandel (39%), Financiën (32%) en Energie, water en milieu (27%) is het aandeel zzp'ers laag.

3. Sectoren

3.2 Starters

Aantal starters naar sector in kwartaal 2 2024

Zakelijke diensten	16.751	27%
Detailhandel	8.338	13%
Bouw	7.335	12%
Gezondheid	6.396	10%
Overig	3.686	6%
ICT en media	3.600	6%
Horeca	2.985	5%
Logistiek	2.806	5%
Cultuur, sport en recreatie	2.738	4%
Persoonlijke dienstverlening	2.637	4%
Industrie	1.809	3%
Groothandel	1.290	2%
Land- en tuinbouw	1.115	2%
Financiële instellingen	245	0%
Energie, water en milieu	133	0%
Bedrijfsleven totaal	61.864	100%

- Verreweg de meeste starters (27%) bevinden zich in de sector Zakelijke diensten.
- Gevolgd door de sectoren Detailhandel (13%), Bouw (12%) en Gezondheid (10%).

Aandeel zzp-starters per sector in kwartaal 2 2024

Persoonlijke dienstverlening	2.449	93%
Overig	3.377	92%
Bouw	6.574	90%
Cultuur, sport en recreatie	2.385	87%
Logistiek	2.428	87%
Gezondheid	5.434	85%
Zakelijke diensten	14.176	85%
ICT en media	2.827	79%
Land- en tuinbouw	843	76%
Industrie	1.361	75%
Detailhandel	6.140	74%
Horeca	1.970	66%
Groothandel	686	53%
Financiële instellingen	119	49%
Energie, water en milieu	61	46%
Bedrijfsleven totaal	50.830	82%

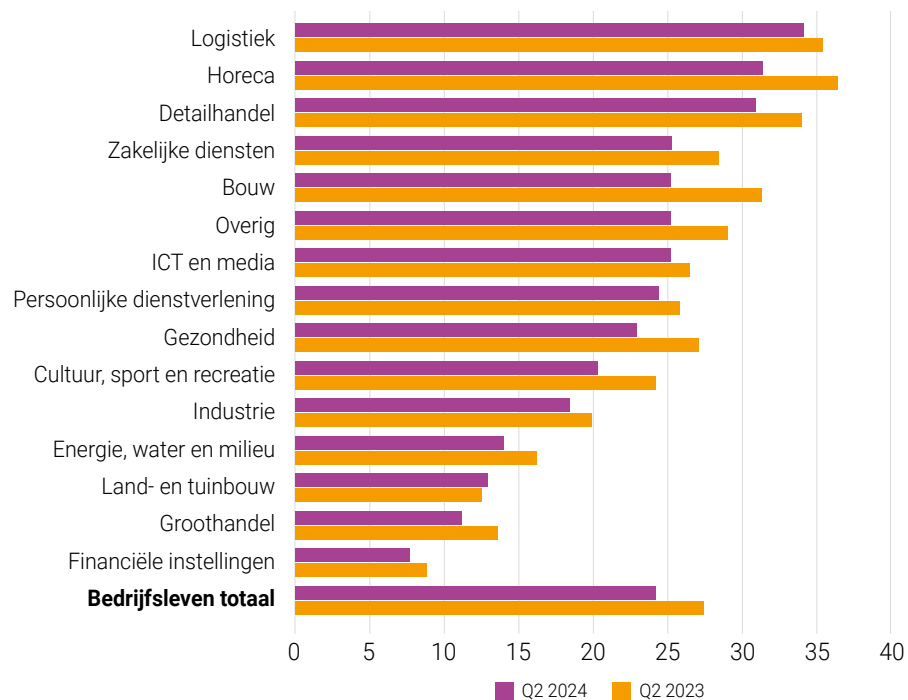
- 82% van de starters in Nederland is zzp'er.
- De populairste sectoren om te starten als zzp'er zijn: Persoonlijke dienstverlening, Overig (vooral de branches: sport- en recreatieonderwijs en studiebegeleiding), Bouw, Cultuur, sport en recreatie en Logistiek.

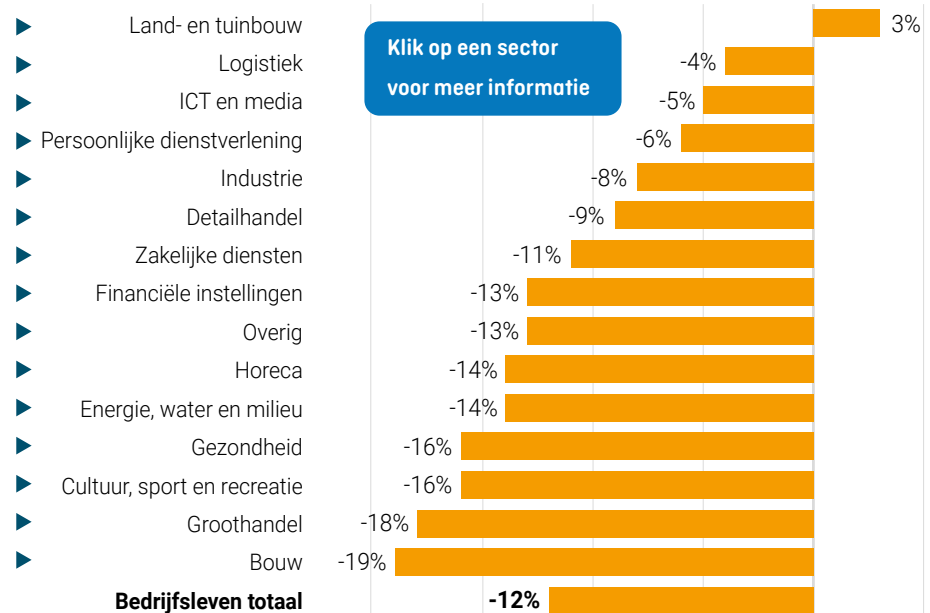
3. Sectoren

Aantal starters per 1.000 vestigingen per sector (Q2 2023 en Q2 2024)

- Het aantal starters per 1.000 vestigingen was in Q2 2024 relatief hoog in de sectoren Logistiek (34,1), Horeca (31,4) en Detailhandel (30,9).
- Het aantal starters per 1.000 vestigingen was in Q2 2024 relatief laag in de sectoren Land- en tuinbouw (12,9), Groothandel (11,2) en Financiën (7,7).

Ontwikkeling aantal starters per 1.000 vestigingen per sector (Q2 2024 t.o.v. Q2 2023)

- In vrijwel alle sectoren is een afname van het aantal starters per 1.000 vestigingen waarneembaar. Vooral in de sectoren Bouw (-19%) en de Groothandel (-18%) zijn de afnames fors.
- Alleen in de Land- en tuinbouw is een lichte toename zichtbaar van +3%.

3. Sectoren

3.3 Stoppers

Aantal stoppers naar sector in kwartaal 2 2024

Zakelijke diensten	8.114	24%
Detailhandel	5.224	16%
Bouw	3.716	11%
Gezondheid	3.545	11%
Overig	1.709	5%
Horeca	1.675	5%
ICT en media	1.643	5%
Logistiek	1.512	5%
Persoonlijke dienstverlening	1.487	4%
Groothandel	1.379	4%
Cultuur, sport en recreatie	1.252	4%
Industrie	1.014	3%
Land- en tuinbouw	535	2%
Financiële instellingen	237	1%
Energie, water en milieu	94	0%
Bedrijfsleven totaal	33.136	100%

→ De meeste stoppers bevinden zich in de sectoren Zakelijke diensten (24%), Detailhandel (16%), Gezondheid (11%) en Bouw (11%). Dit zijn ook de grootste sectoren, met de meeste vestigingen.

Aandeel zzp-stoppers per sector in kwartaal 2 2024

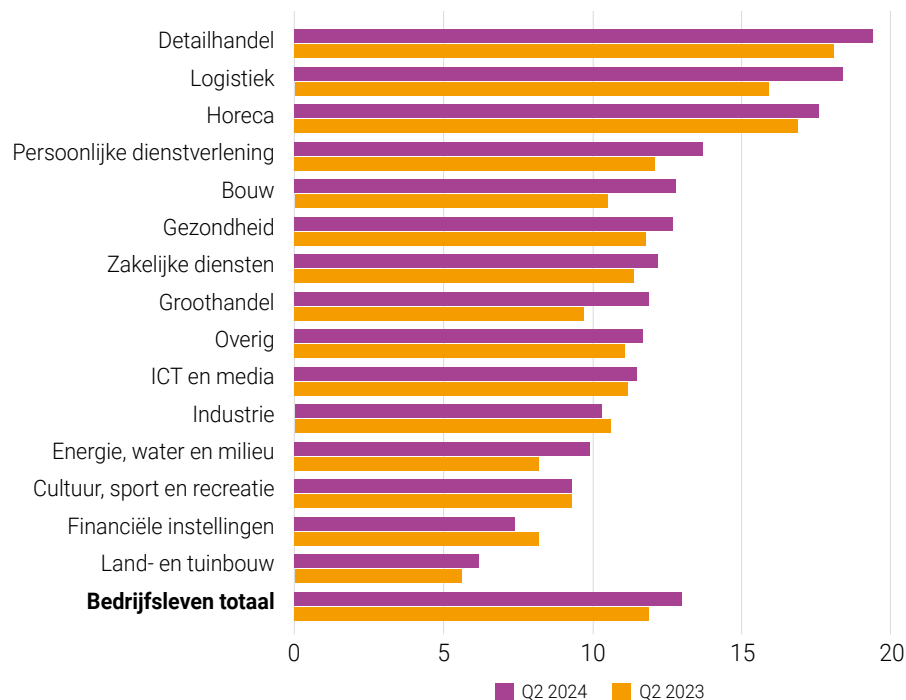
Bouw	3.234	87%
Persoonlijke dienstverlening	1.281	86%
Overig	1.471	86%
Cultuur, sport en recreatie	1.039	83%
Gezondheid	2.891	82%
Zakelijke diensten	6.583	81%
Logistiek	1.225	81%
ICT en media	1.135	69%
Detailhandel	3.551	68%
Industrie	677	67%
Land- en tuinbouw	354	66%
Horeca	928	55%
Energie, water en milieu	36	38%
Groothandel	523	38%
Financiële instellingen	78	33%
Bedrijfsleven totaal	25.006	75%

→ 75% van de gestopte vestigingen in Q2 2024 is zzp'er.
 → Veel stoppende zzp'ers bevinden zich naar verhouding in de sectoren Bouw (87% van de stoppers is hier een zzp'er), Persoonlijke dienstverlening (86%) en Overig (86%).

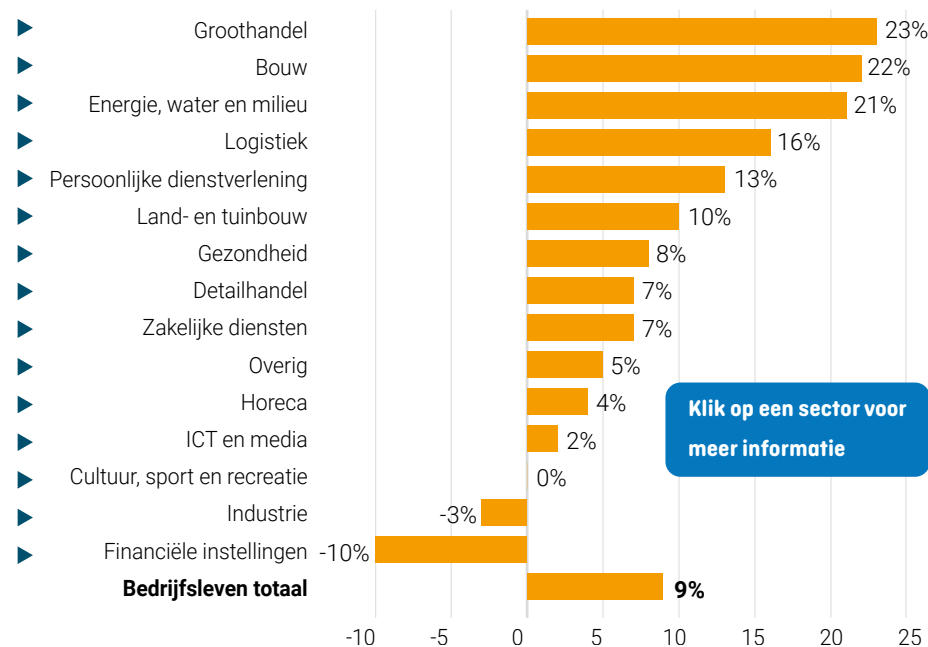
3. Sectoren

Aantal stoppers per 1.000 vestigingen per sector (Q2 2023 en Q2 2024)

- In de sectoren Detailhandel (19,4), Logistiek (18,4) en Horeca (17,6) zien we relatief veel stoppers per 1.000 vestigingen.
- Dat is veel minder het geval in de sectoren Land- en tuinbouw (6,2) en Financiën (7,4).

Ontwikkeling aantal stoppers per 1.000 vestigingen per sector (Q2 2024 t.o.v. Q2 2023)

Klik op een sector voor meer informatie

- In Q2 van 2024 t.o.v. dezelfde periode vorig jaar neemt in de meeste sectoren het aantal stoppers per 1.000 vestigingen toe.
- De stijging is het sterkst in de sectoren Groothandel (+23) en Bouw (+22%).
- In twee sectoren daalde het aantal stoppers per 1.000 vestigingen: Financiën (-10%) en Industrie (-3%).

4. Regio's

4.1 Aantal en aandeel vestigingen en zzp'ers per regio

Aantal vestigingen per provincie op 1 juli 2024

Zuid-Holland	558.316	22%
Noord-Holland	525.242	21%
Noord-Brabant	366.534	14%
Gelderland	287.648	11%
Utrecht	218.381	9%
Overijssel	143.637	6%
Limburg	129.670	5%
Friesland	83.945	3%
Groningen	70.189	3%
Flevoland	63.886	3%
Drenthe	58.176	2%
Zeeland	48.812	2%
Nederland	2.554.436	100%

- De meeste vestigingen bevinden zich in de provincie Zuid-Holland (22%) op de voet gevolgd door Noord-Holland (21%).
- In Zeeland (2%) is het aantal vestigingen het laagst.

Cijfers over het aantal vestigingen in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

Aandeel zzp-vestigingen per provincie op 1 juli 2024

Zuid-Holland	400.778	72%
Noord-Holland	372.014	71%
Flevoland	44.947	70%
Utrecht	152.535	70%
Groningen	47.610	68%
Gelderland	191.259	66%
Noord-Brabant	242.321	66%
Drenthe	37.697	65%
Friesland	54.388	65%
Limburg	83.603	64%
Overijssel	89.692	62%
Zeeland	30.457	62%
Nederland	1.747.301	68%

- Het aandeel zzp'ers op het totaal aantal vestigingen is het hoogst in Zuid-Holland (72%) en het laagst in Zeeland (62%) en Overijssel (62%).

Cijfers over het aantal zzp'ers in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

4. Regio's

4.2 Starters

Aantal starters per provincie in kwartaal 2 2024

Zuid-Holland	15.225	25%
Noord-Holland	13.871	22%
Noord-Brabant	8.031	13%
Gelderland	6.329	10%
Utrecht	4.967	8%
Overijssel	3.126	5%
Limburg	2.827	5%
Flevoland	1.792	3%
Friesland	1.753	3%
Friesland	1.753	3%
Drenthe	1.147	2%
Zeeland	1.043	2%
Nederland	61.864	100%

→ Een kwart van het totaal aantal starters in Q2 2024 komt uit Zuid-Holland. Op de voet gevolgd door Noord-Holland met 22%.

Cijfers over het aantal starters in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

Aandeel zzp-starters per provincie in kwartaal 2 2024

Zuid-Holland	12.899	85%
Flevoland	1.499	84%
Groningen	1.455	83%
Noord-Holland	11.408	82%
Utrecht	4.046	81%
Gelderland	5.140	81%
Limburg	2.292	81%
Noord-Brabant	6.484	81%
Friesland	1.405	80%
Drenthe	913	80%
Overijssel	2.478	79%
Zeeland	811	78%
Nederland	50.830	82%

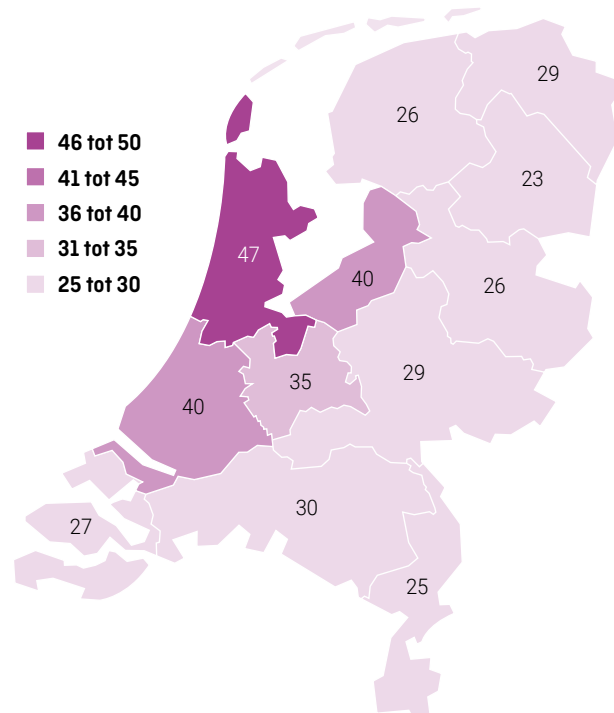
→ In Zuid-Holland (85%) is het aandeel startende zzp'ers het hoogst, in Zeeland (78%) het laagst.

Cijfers over het aantal startende zzp'ers in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

4. Regio's

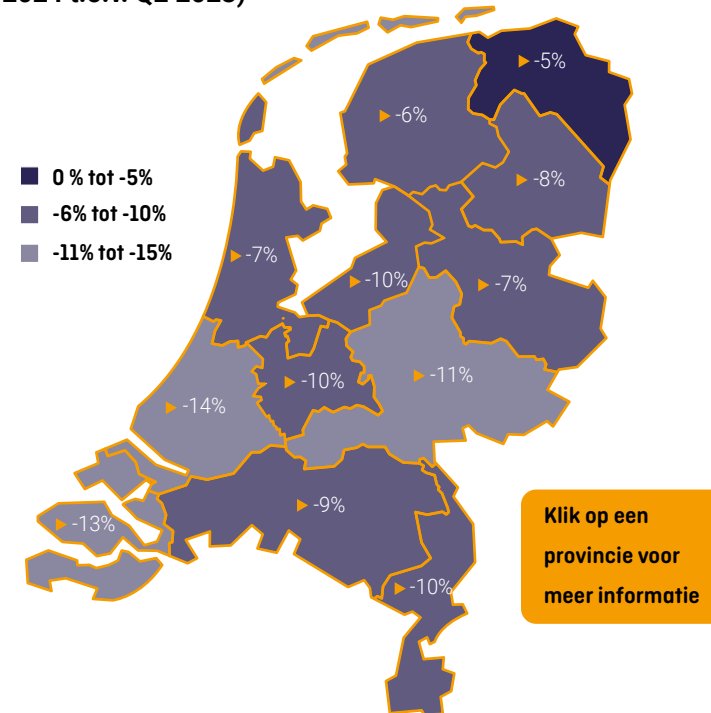
Aantal starters per 10.000 inwoners per provincie (Q2 2024)

- Het aantal starters per 10.000 inwoners is het hoogst in Noord-Holland (47). Daarna volgen Zuid-Holland en Flevoland met ieder 40 starters per 10.000 inwoners.
- Ten opzichte van andere Randstadprovincies kent Utrecht een lager aantal starters per 10.000 inwoners: 35.
- In de provincie Drenthe is het aantal startende bedrijven met 23 per 10.000 inwoners het laagst.

Cijfers over het aantal starters per 10.000 inwoners in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

Ontwikkeling aantal starters per 10.000 inwoners per provincie (Q2 2024 t.o.v. Q2 2023)

Klik op een provincie voor meer informatie

- In alle provincies is het aantal starters per 10.000 inwoners in Q2 2024 afgenomen t.o.v. Q2 2023.
- De afname is het sterkst in de provincies Zuid-Holland (-14%) en Zeeland (-13%).
- In Groningen blijft het aantal starters per 10.000 inwoners het meest stabiel met een afname van 5%.

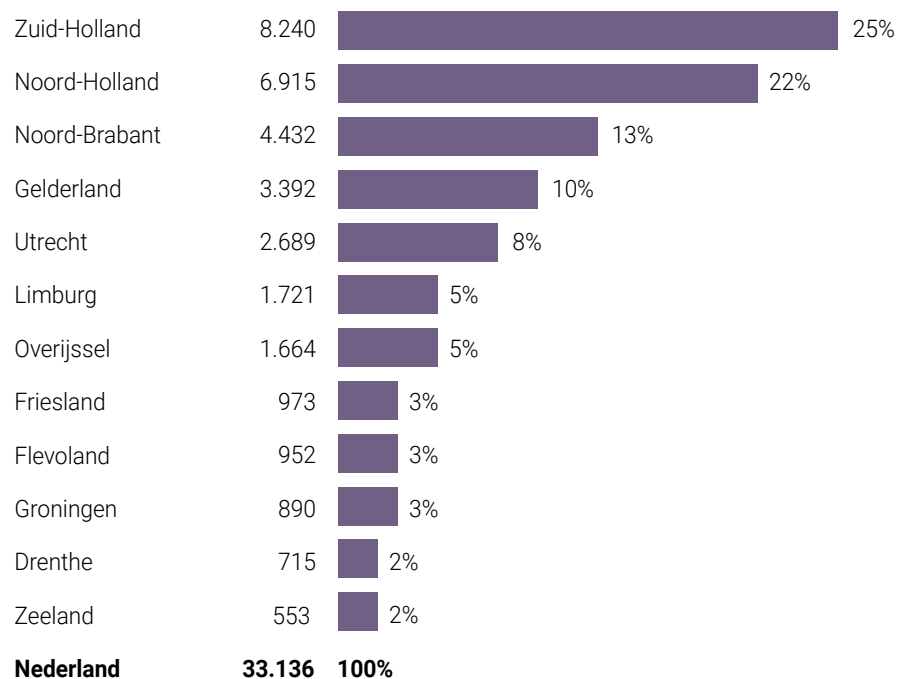
Cijfers over de ontwikkeling van het aantal starters per 10.000 inwoners in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

4. Regio's

4.3 Stoppers

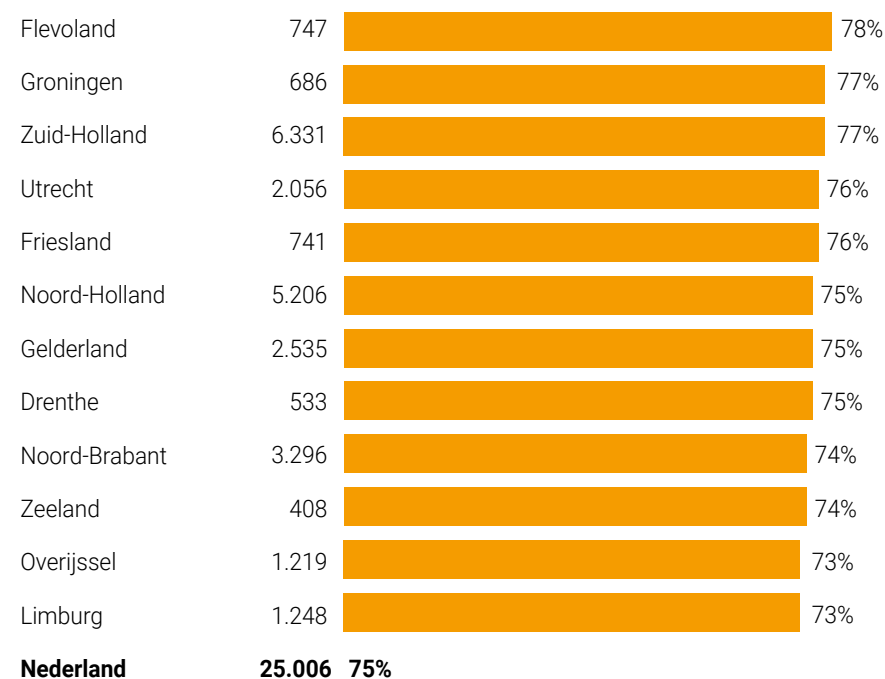
Aantal stoppers per provincie in kwartaal 2 2024

→ Het aantal stoppers in het tweede kwartaal van 2024 is het hoogst in de provincies Zuid-Holland (25%) en Noord-Holland (21%).

Cijfers over het aantal stoppers in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

Aandeel zzp-stoppers per provincie in kwartaal 2 2024

→ Het aandeel zzp'ers op het totaal aantal stoppers is redelijk verdeeld over alle provincies. Het percentage varieert tussen de 73 en 78%.
→ In Flevoland is dit aandeel het hoogst met 78%. In Limburg en Overijssel is dit aandeel het laagst (73%).

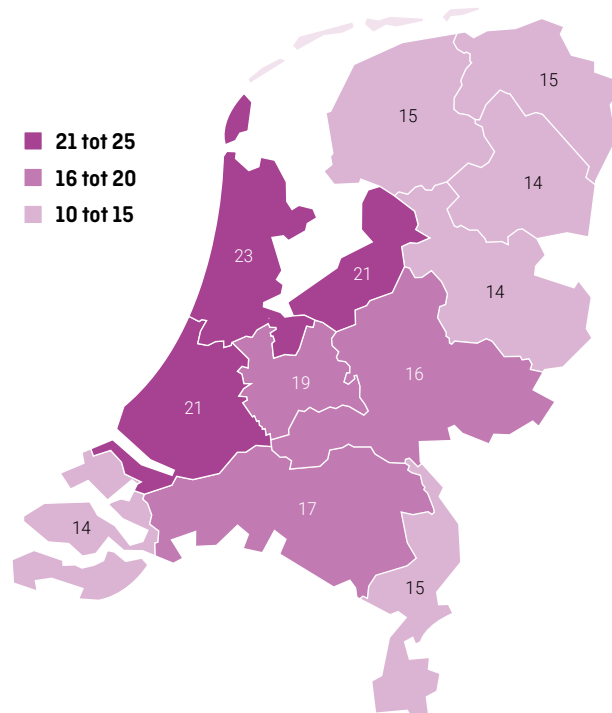
Cijfers over het aantal stoppende zzp'ers in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

4. Regio's

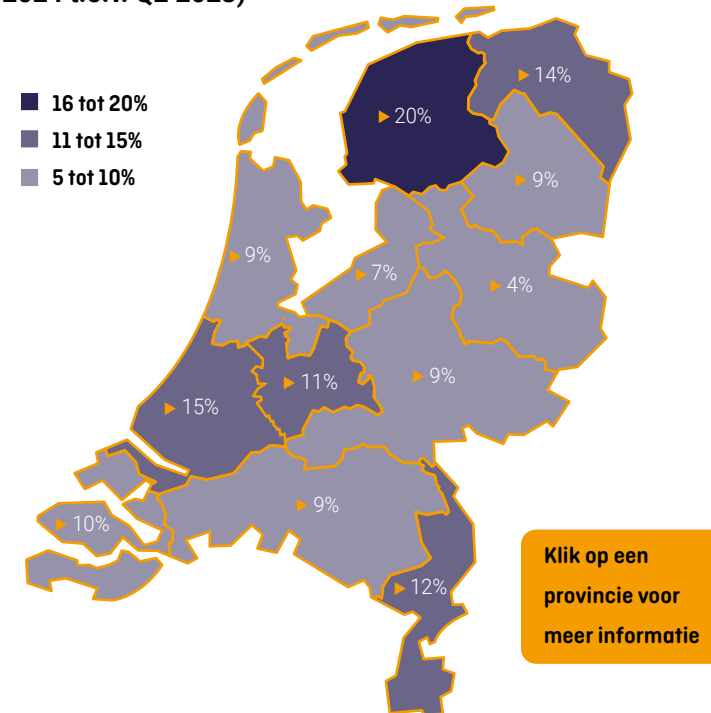
Aantal stoppers per 10.000 inwoners per provincie (Q2 2024)

- ➔ In de provincie Noord-Holland is het aantal stoppers per 10.000 inwoners het hoogst (23). Daarna volgen Flevoland en Zuid-Holland met 21. Deze provincies hebben ook de meeste starters.
- ➔ Ten opzichte van andere Randstadprovincies kent de provincie Utrecht een iets lager aantal stoppers per 10.000 inwoners: 19.
- ➔ In Drenthe, Overijssel en Zeeland is het aantal stoppers per 10.000 inwoners met 14 het laagst.

Cijfers over het aantal stoppers per 10.000 inwoners in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

Ontwikkeling aantal stoppers per 10.000 inwoners per provincie (Q2 2024 t.o.v. Q2 2023)

- ➔ In alle provincies is het aantal stoppers per 10.000 inwoners in Q2 2024 toegenomen ten opzichte van Q2 2023.
- ➔ De stijging is het sterkst in Friesland (+20%) en het laagst in de provincie Overijssel (+4%).

Cijfers over de ontwikkeling van het aantal stoppers per 10.000 inwoners in je regio of gemeente vind je in [KVK Regiodata](#).

5. Opvallende branches

Top 10 branches* hoogst aantal starters per 1.000 vestigingen (Q2 2024)

	Starters Q2 2024 per 1.000 vest.	Absoluut aantal starters Q2 2024	
1	Overige zakelijke dienstverlening (rest)	76	1.246
2	Detailhandel via internet in een algemeen assortiment non-food	73	1.581
3	Detailhandel via internet in kleding en mode-artikelen	70	1.713
4	Bouw van boven- en ondergrondse spoorwegen	70	26
5	Overige gespecialiseerde reiniging van gebouwen en industriële reiniging	68	147
6	Pakken, sorteren e.d. voor derden	66	107
7	Adviesbureaus op het gebied van public relations en communicatie	63	1.118
8	Vervaardiging van imitatiesieraden	62	46
9	Interieurreiniging van gebouwen	61	1.236
10	Informatieverstrekking op het gebied van toerisme en reserveringsbureaus	59	128

Top 10 branches hoogste aantal stoppers per 1.000 vestigingen (Q2 2024)

	Stoppers Q2 2024 per 1.000 vest.	Absoluut aantal stoppers Q2 2024	
1	Groothandel in vlees en vleeswaren en in wild en gevogelte (niet levend)	107	310
2	Geestelijke gezondheids- en verslavingszorg met overnachting	48	35
3	Uitgeverijen van kranten	45	14
4	Koeriers	35	381
5	Detailhandel via internet in vrijetijdsartikelen	35	316
6	Detailhandel via internet in een algemeen assortiment non-food	34	746
7	Detailhandel via internet in kleding en mode-artikelen	34	824
8	Detailhandel via internet in huis- en tuinartikelen	34	671
9	Bouw van boven- en ondergrondse spoorwegen	32	12
10	Colportage	31	47

Top 10 branches sterkste groei (start +/- stop) per 1.000 vestingen (Q2 2024)

	Saldo start en stop per 1.000 vest. Q2 2024	Saldo starters en stoppers Q2 2024	
1	Vervaardiging van imitatiesieraden	49	36
2	Overige zakelijke dienstverlening (rest)	49	794
3	Informatieverstrekking op het gebied van toerisme en reserveringsbureaus	48	104
4	Overige gespecialiseerde reiniging van gebouwen en industriële reiniging	46	99
5	Pakken, sorteren e.d. voor derden	43	70
6	Adviesbureaus op het gebied van public relations en communicatie	43	760
7	Winkels in tabaksproducten	43	66
8	Detailhandel via internet in een algemeen assortiment non-food	38	835
9	Bouw van boven- en ondergrondse spoorwegen	38	14
10	Detailhandel via internet in kleding en mode-artikelen	36	889

* Alleen branches met 250 of meer vestigingen op de eerste dag van het kwartaal

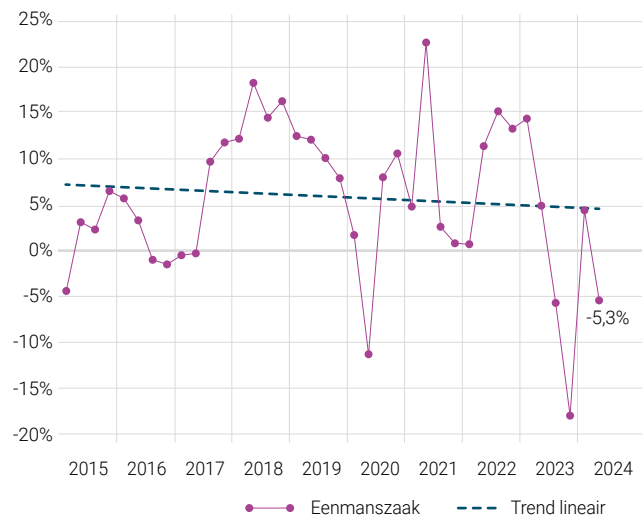
- ➔ We zien een variatie aan branches in de top 10: van webwinkels tot reinigingsbedrijven, van zakelijke dienstverlening tot adviesbureaus in public relations en communicatie.
- ➔ In de relatief kleine branche Bouw van boven- en ondergrondse spoorwegen zijn in Q2 naar verhouding veel starters.
- ➔ Vervaardiging van imitatiesieraden heeft het hoogste groeisaldo per 1.000 vestigingen.
- ➔ Een relatief sterk groeisaldo zien we ook bij Overige zakelijke dienstverlening en Adviesbureaus in public relations en communicatie.

6. Rechtsvormen

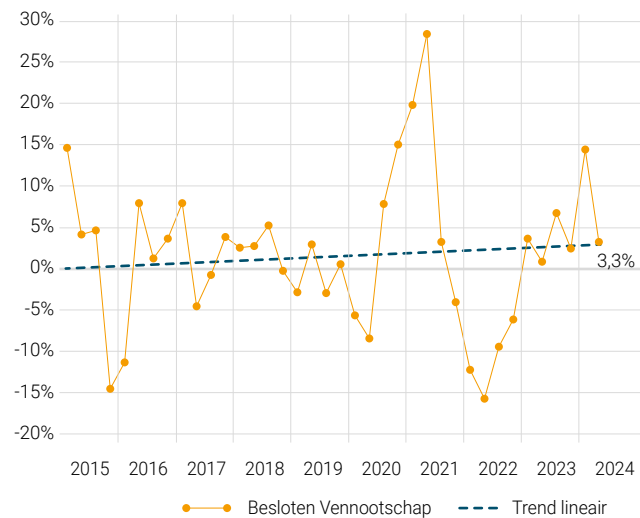
Ontwikkeling aantal starters t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder

Eenmanszaak (starters)

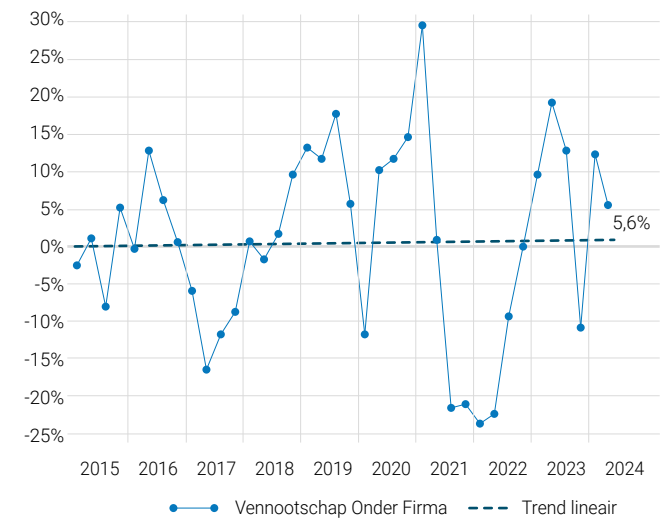
- ➔ Zo'n 4 op de 5 van de starters kiest voor de rechtsvorm eenmanszaak.
- ➔ Het aantal startende eenmanszaken vertoont een licht dalende trend in de afgelopen jaren.
- ➔ Ook in Q2 2024 is een afname te zien in het aantal gestarte eenmanszaken, vergeleken met Q2 2023 (-5%).

Besloten vennootschap (starters)

- ➔ De ontwikkeling van het aantal gestarte bv's vertoont een stijgende trend.
- ➔ In het afgelopen kwartaal is er een lichte toename te zien van 3,3% ten opzichte van Q2 2023.

Vennootschap onder firma (starters)

- ➔ Het aantal gestarte vof's vormt een klein gedeelte (6%) van het totaal. De afgelopen jaren neemt dit aandeel heel licht toe.
- ➔ Ook in het afgelopen kwartaal is sprake van een lichte stijging (5,6%) vergeleken met Q2 2023.

Het aantal starters naar rechtsvorm in kwartaal 2 van 2024.

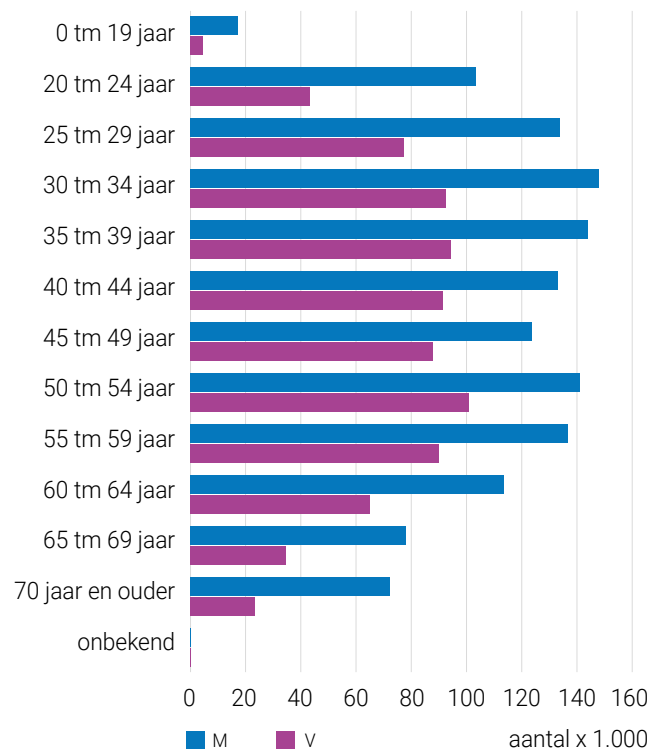
Eenmanszaak	48.338	79%
Besloten vennootschap	9.260	15%
Vennootschap onder firma	3.698	6%
Overige rechtsvormen	568	1%
Bedrijfsleven totaal	61.296	100%

7. Ondernemers

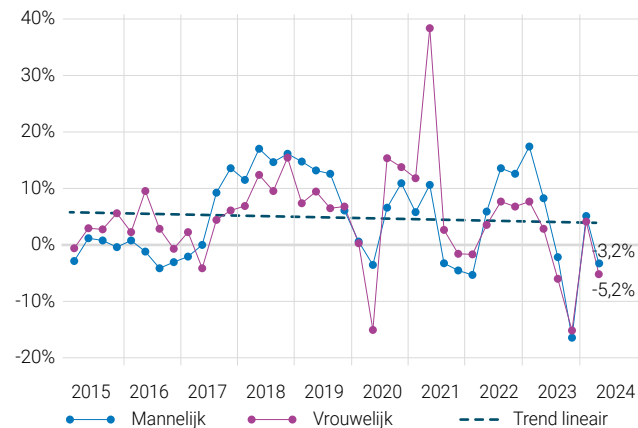
7.1 Geslacht

Ondernemers naar geslacht en leeftijd op 1 juli 2024

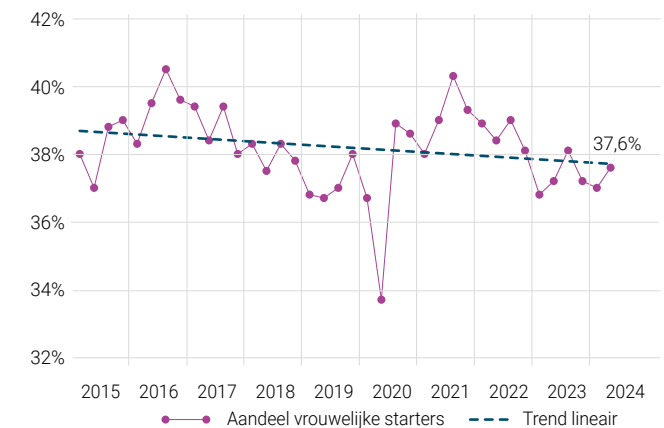
- Het aandeel vrouwelijke ondernemers op 1 juli 2024 is 37%.
- Met name bij de jongste en oudste leeftijdscategorieën is het aandeel vrouwelijke ondernemers relatief laag.

Ontwikkeling aantal startende ondernemers naar geslacht (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

- Zowel het aantal startende mannelijke als vrouwelijke ondernemers toont in het afgelopen kwartaal een lichte daling ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar.

Ontwikkeling aandeel vrouwelijke starters

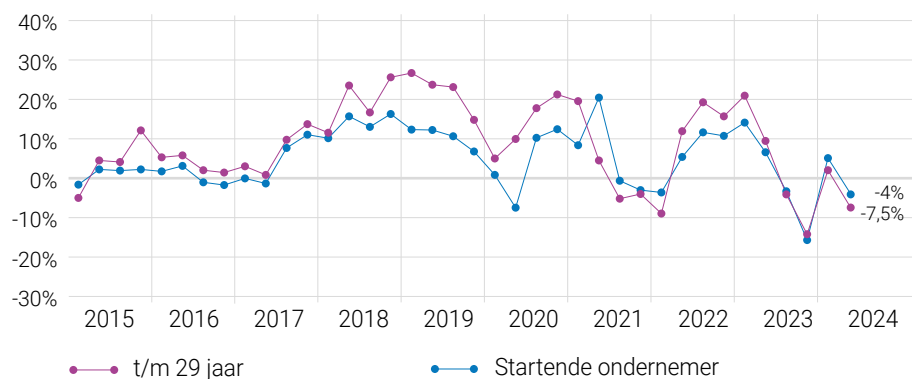
- Het aandeel vrouwelijke starters laat de afgelopen 10 jaar een licht dalende trend zien.

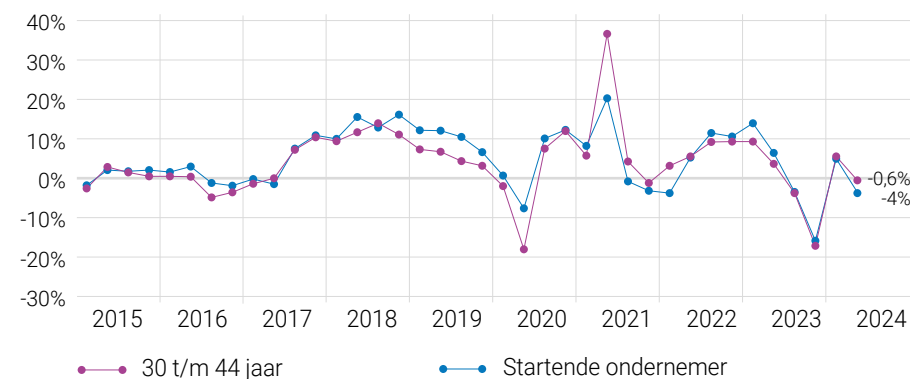
7. Ondernemers

7.2 Leeftijd

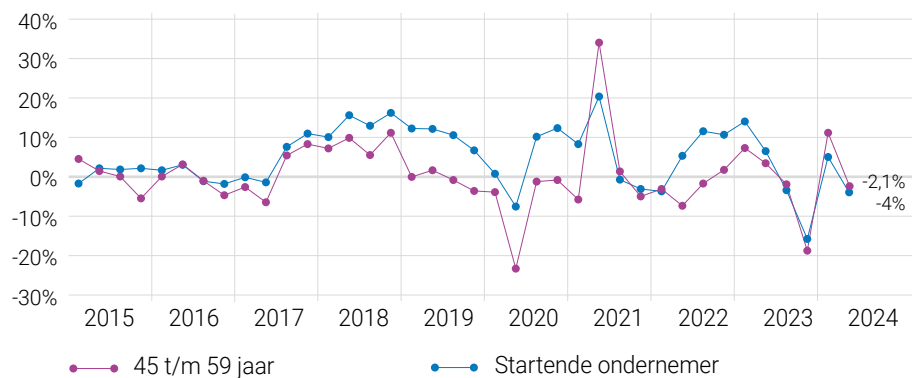
Ontwikkeling aantal startende ondernemers naar leeftijdsklasse t/m 29 jaar ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder

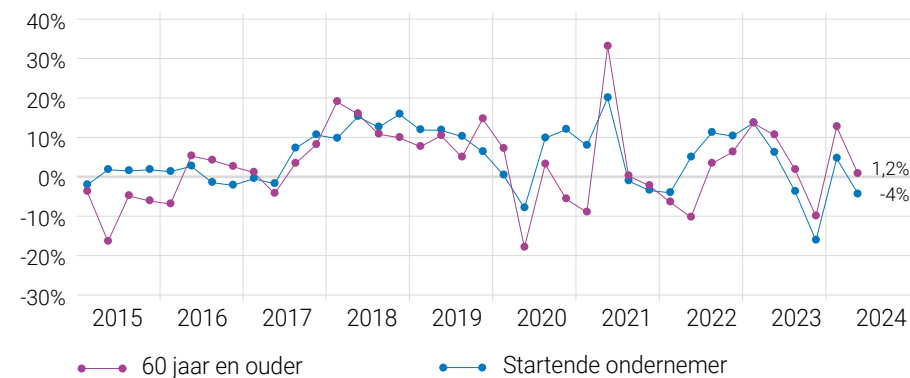
Ontwikkeling aantal startende ondernemers naar leeftijdsklasse 30 t/m 44 jaar ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder

Ontwikkeling aantal startende ondernemers naar leeftijdsklasse 45 t/m 59 jaar ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder

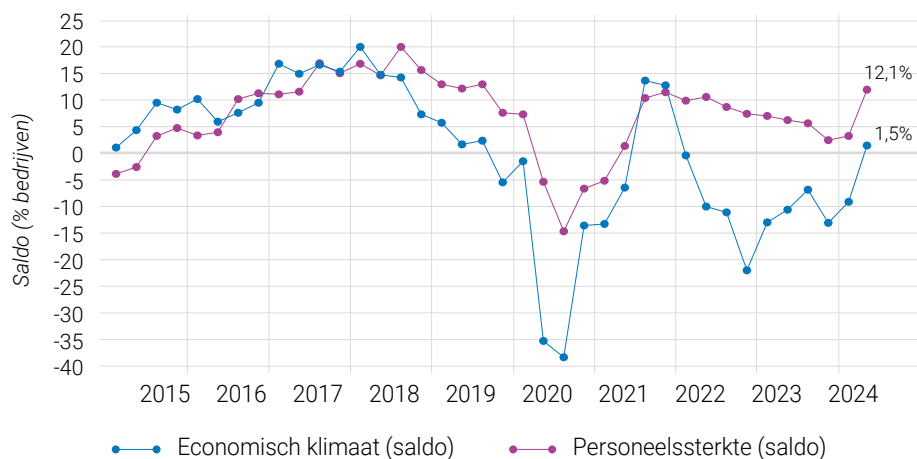
Ontwikkeling aantal startende ondernemers naar leeftijdsklasse 60 jaar en ouder ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder

8. Conjunctuur

Ontwikkeling verwachtingen rond Economisch klimaat en Personeelssterkte

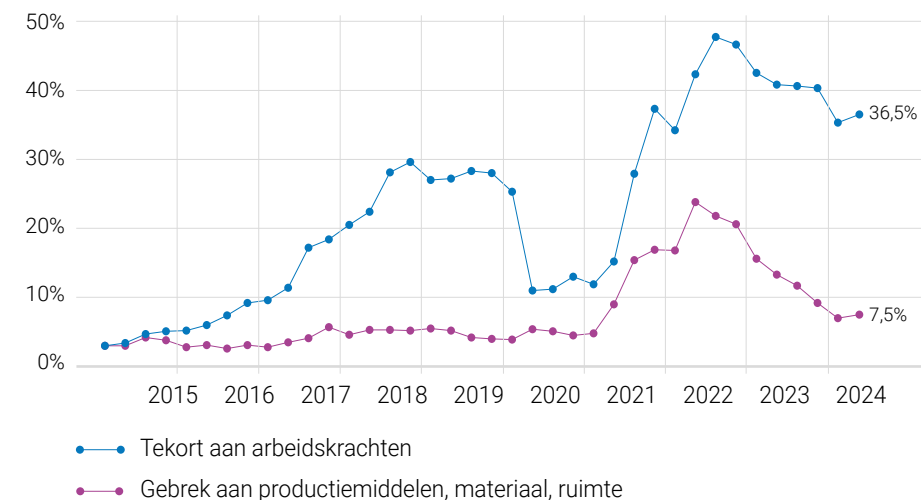

* Weergegeven is het saldo van het aandeel mkb-ondernemers dat verbetering of groei verwacht en het aandeel dat verslechtering en afname verwacht.

* Het laatste kwartaal is een verwachting.

Bron: Conjunctuurenquête Nederland (COEN)

Aandelen van de bedrijven met belemmeringen in de bedrijfsontwikkeling

Bron: Conjunctuurenquête Nederland (COEN)

- ➔ Na meerdere kwartalen met een afname ervaren het afgelopen kwartaal weer iets meer ondernemers belemmeringen bij het vinden van arbeidskrachten. Dit geldt ook voor productiemiddelen, materiaal en ruimte.
- ➔ Het werven van personeel is voor bijna 4 op de 10 mkb-ondernemingen een knelpunt. Een gebrek aan productiemiddelen, materiaal en ruimte is voor een veel kleiner aandeel een probleem.

9. Bijlage

Verantwoording

Bronnen

De meeste gegevens in deze rapportage zijn afkomstig uit het KVK Handelsregister. Daarnaast is gebruikgemaakt van het aantal inwoners zoals gepubliceerd door het CBS en van de Conjunctuur Enquête Nederland (COEN), een gezamenlijk onderzoek van het CBS, KVK, EIB, VNO/NCW en MKB Nederland.

Bedrijvendynamiek

De cijfers uit het Handelsregister hebben betrekking op:

- Zowel hoofd- als nevenvestigingen van ondernemingen. Dit zijn bedrijven met een commerciële activiteit. De meeste verenigingen en stichtingen vallen hier in het algemeen buiten.
- Vestigingen van economisch actieve ondernemingen.
- Hoofdvestiging = hoofdkantoor, hoofdkwartier, hoofdzetel.
- Nevenvestiging = vestiging (filiaal) van onderneming op een andere plaats dan hoofdvestiging.

Het saldo van starters en stoppers geeft niet het volledige beeld van de dynamiek in het Handelsregister. De volgende gebeurtenissen zijn ook van invloed:

- Verandering van activiteit (SBI-code).
- Verhuizing.
- Fusies, splitsingen, overnames, rechtsvorm wijzigingen en ambtshalve wijzigingen.

KVK werkt eraan om in de toekomst ook dit soort verschuivingen beter te gaan duiden. Op dit moment is dat echter nog niet mogelijk.

Methode trendberekening

De trendlijnen geven de procentuele ontwikkeling weer ten opzichte van hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar.

Definities

Stand

Het aantal economisch actieve vestigingen of ondernemers op de eerste dag van het kwartaal.

Starter

Aantal startende hoofd- en nevenvestigingen.

Stopper

Aantal opgeheven hoofd- en nevenvestigingen. De zogenaamde ambtshalve uitschrijvingen tellen niet mee. Dit zijn uitschrijvingen op initiatief van KVK van ondernemingen die lange tijd niet actief zijn geweest. KVK baseert zich hierbij op gegevens van de Belastingdienst.

Faillissement

Aantal uitgesproken faillietverklaringen op hoofdvestigingen De registratie van een faillissement gebeurt soms met terugwerkende kracht, waardoor deze nog niet is meegenomen in de telling van het kwartaal van het faillissement op moment van publicatie.

Economisch actief

Alle ondernemingen met uitzondering van:

- Vestigingen met als activiteit zakelijk beheer, overig of onbekend.
- Vestigingen waarvan het aantal werkzame personen onbekend is (WP Klasse 999).

Zakelijk beheer

Dit zijn vestigingen die niet actief aan het economisch verkeer meedoen, zoals holdings, sommige beleggingsinstellingen (pensioen-bv's) en handel en beheer van eigen onroerend goed.

[Trendlijnen](#)[Sectoren](#)[Regio's](#)[Opvallende branches](#)[Rechtsvormen](#)[Ondernemers](#)[Conjunctuur](#)

Zzp

In het KVK Trendrapport betreft het aantal zzp'ers zowel het aantal hoofd- en nevenvestigingen én het aantal fulltime en parttime zzp'ers.

- Parttime zzp: 1 werkzame persoon parttime (minder dan 15 uur per week), 0 werkzame persoon fulltime, rechtsvorm is eenmanszaak of bv.
- Fulltime zzp: 1 werkzame persoon fulltime (meer of gelijk aan 15 uur per week), 0 werkzame persoon parttime, rechtsvorm is eenmanszaak of bv.

Activiteit

De hoofdactiviteit zoals geregistreerd in het Handelsregister. Dit is de belangrijkste activiteit van de onderneming, vastgelegd volgens de Standaard Bedrijven Indeling (SBI-codering 2008). De nevenactiviteit(en) van de onderneming worden niet meegenomen.

Personeelssterkte en economisch klimaat

Deze gegevens zijn afkomstig uit een representatieve enquête onder bedrijven met vijf of meer werkzame personen (COEN). Het gaat om een beoordeling van de ondernemer in relatie tot het eigen bedrijf. De vraag is gesteld of de personeelssterkte is toegenomen, gelijk gebleven of afgenomen en of het economisch klimaat is verbeterd, gelijk gebleven of verslechterd. In de grafiek is het saldo van toename en afname weergegeven.

Verwijzingen

Hierbij een aantal handige links naar websites met meer informatie over de gebruikte bronnen en indelingen of specifieke toepassingen.

KVK Regiodata

Online datatool van KVK met een breed scala aan economische data.
www.kvk.nl/regiodata

KVK Bedrijventeller / Company counter

Met de KVK Bedrijventeller check je snel en eenvoudig het aantal bedrijven in jouw branche én gebied.

www.kvk.nl/bedrijventeller

De KVK Bedrijventeller is er ook in het Engels:

<https://www.kvk.nl/english/kvk-company-counter/>

KVK Locatiescan

Met de KVK Locatiescan verken je de marktpotentie van jouw (toekomstige) vestigingsplaats.

www.kvk.nl/locatiescan

KVK Trendrapport

Het KVK Trendrapport wordt na afloop van ieder kwartaal uitgebracht (behalve na afloop van het 4^e kwartaal, want dan verschijnt het KVK Jaarrapport Bedrijvendynamiek). Voor eerdere edities zie: <https://www.kvk.nl/cijfers-en-trends/>

KVK Bedrijvendynamiek Jaarrapport

Analyses van de Nederlandse bedrijvigheid en de dynamiek van startende, stoppende en failliete bedrijven. De KVK Bedrijvendynamiek wordt jaarlijks uitgebracht in januari en blikt terug op het voorgaande jaar.

<https://www.kvk.nl/informatiebank/bedrijvendynamiek/>

Conjunctuurenquête Nederland (COEN) rapportages

Inzicht in de verwachtingen van mkb-ondernemers over diverse bedrijfseconomische indicatoren.

<https://ondernemersplein.kvk.nl/coen/>

Typeermodule

Hulpmiddel bij het indelen van bedrijfsactiviteiten.

<https://sbi.cbs.nl/CBS.TypeerModule.TypeerServiceWebAPI/content/angular/app/#/>

Trendlijnen ▶

Sectoren ▶

Regio's ▶

Opvallende branches ▶

Rechtsvormen ▶

Ondernemers ▶

Conjunctuur ▶

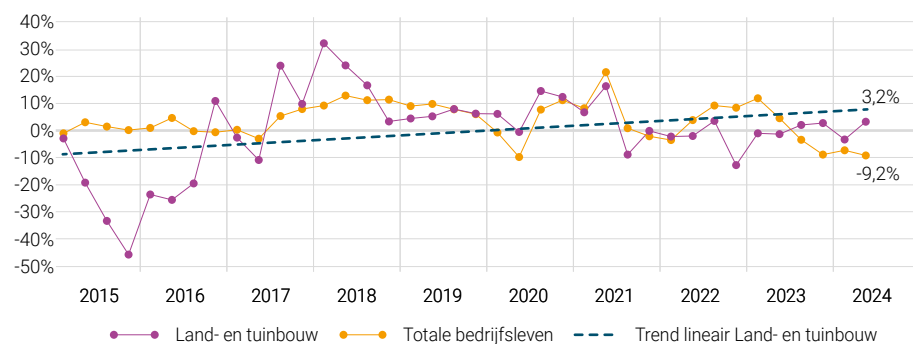
INGEZOOMD SECTOREN

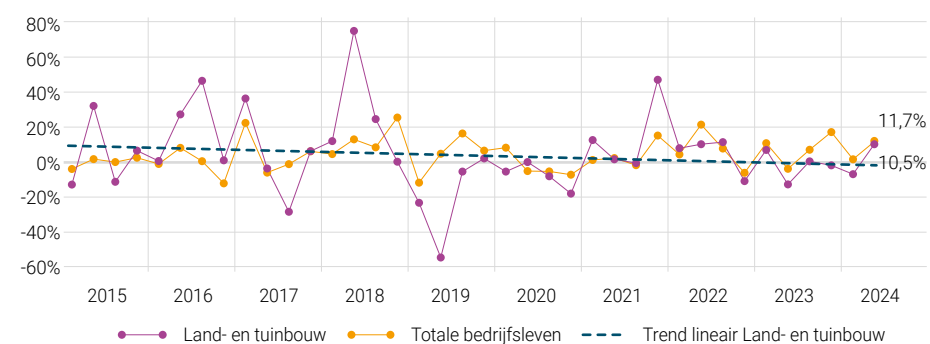
3B. Ingezoomd sectoren

Sector Land- en tuinbouw

Ontwikkeling aantal starters sector Land- en tuinbouw
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers sector Land- en tuinbouw
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

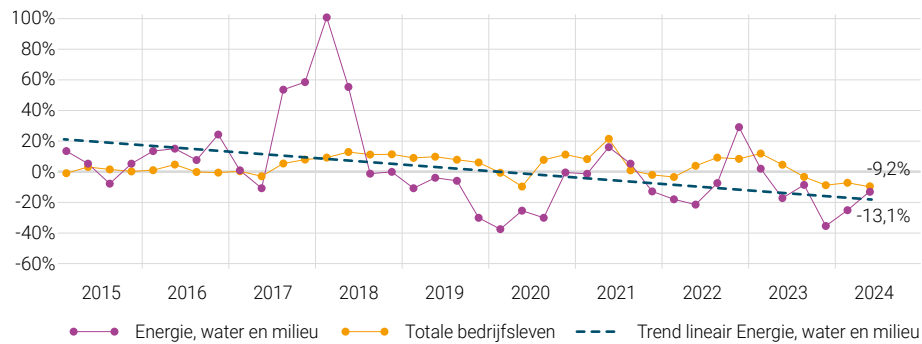
Terug naar starterssector ▶

Terug naar stopperssector ▶

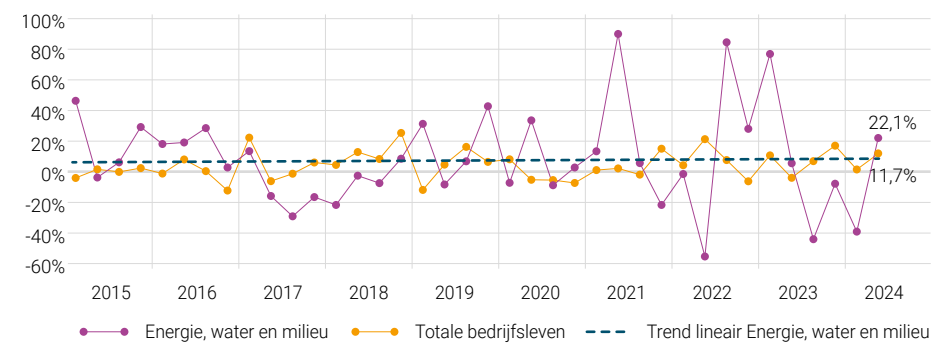

Sector Energie, water en milieu

Ontwikkeling aantal starters sector Energie, water en milieu
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers sector Energie, water en milieu
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

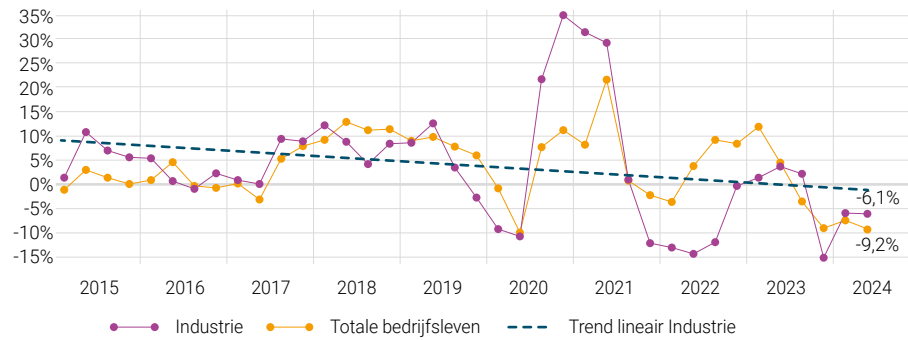
Terug naar starterssector ▶

Terug naar stopperssector ▶

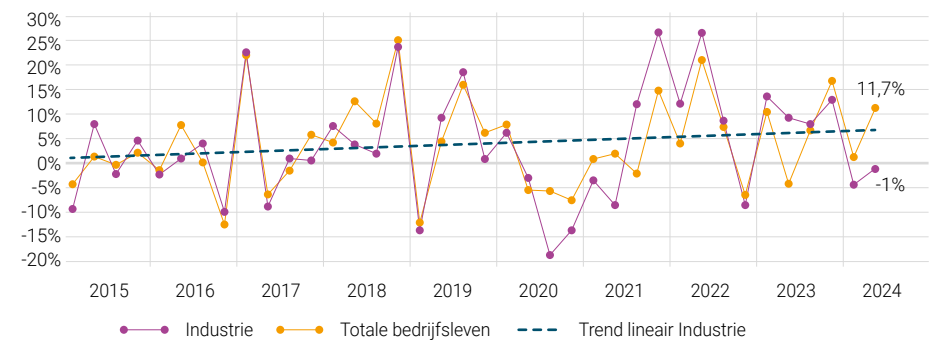

Sector Industrie

Ontwikkeling aantal starters sector Industrie (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

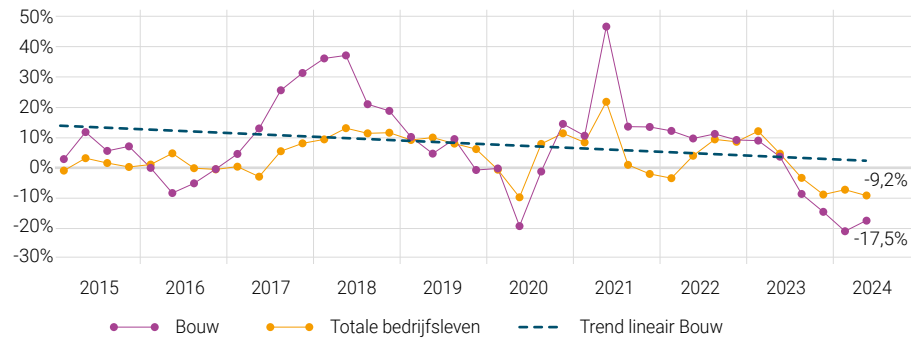
Ontwikkeling aantal stoppers sector Industrie (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

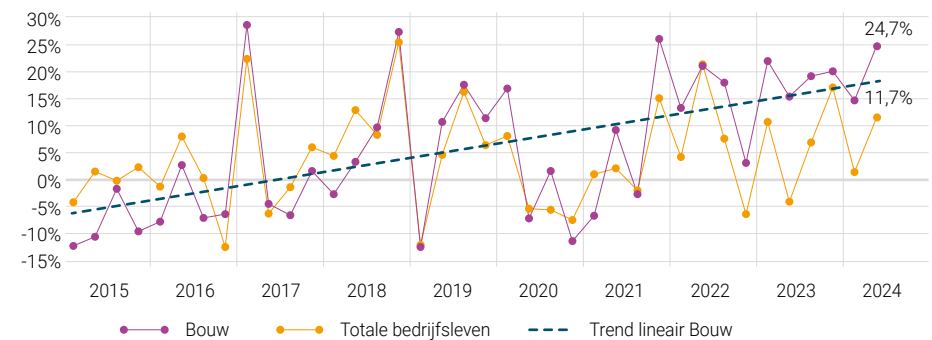

Sector Bouw

Ontwikkeling aantal starters sector Bouw (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

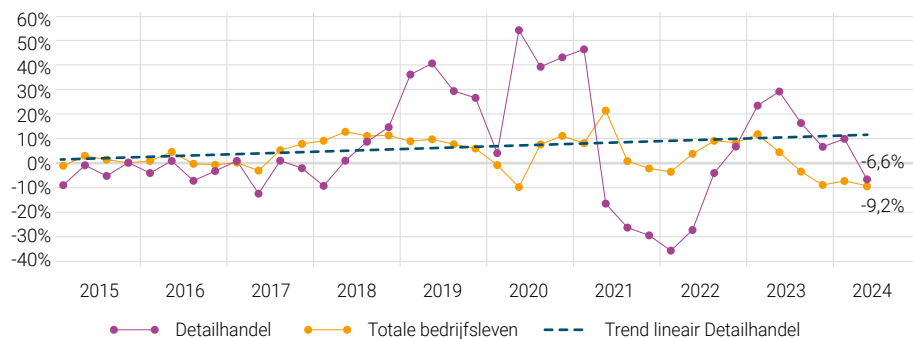
Ontwikkeling aantal stoppers sector Bouw (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

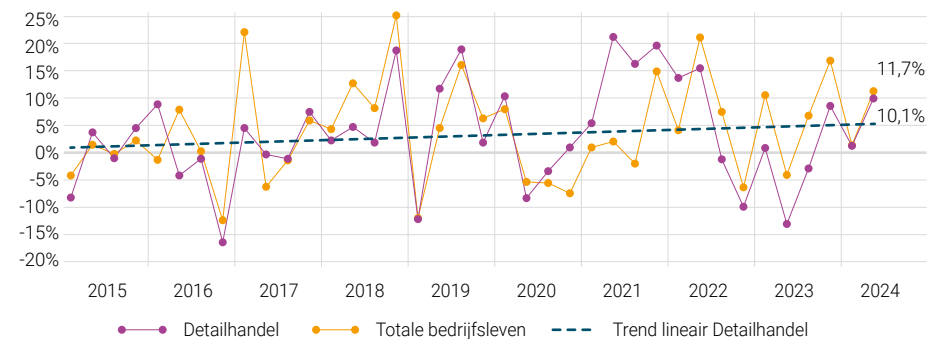

Sector Detailhandel

Ontwikkeling aantal starters sector Detailhandel (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers sector Detailhandel (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

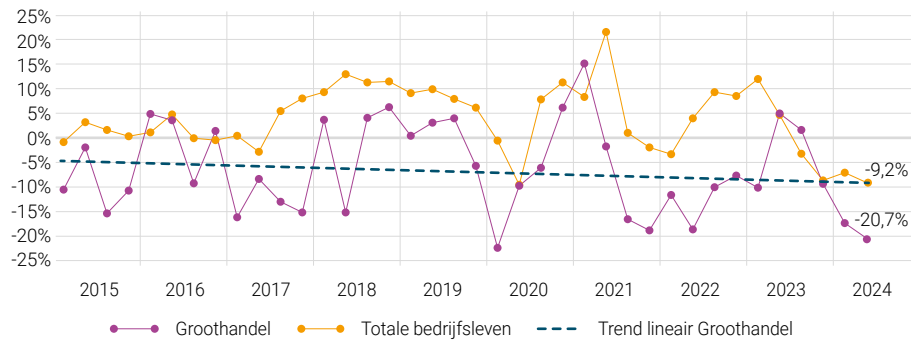
[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

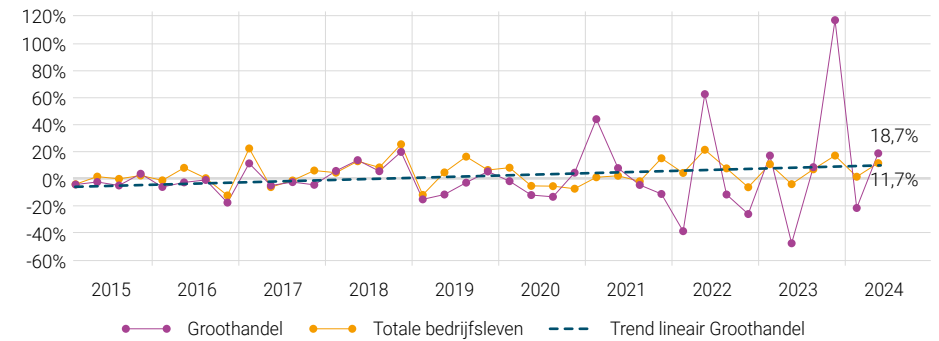

Sector Groothandel

Ontwikkeling aantal starters sector Groothandel
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

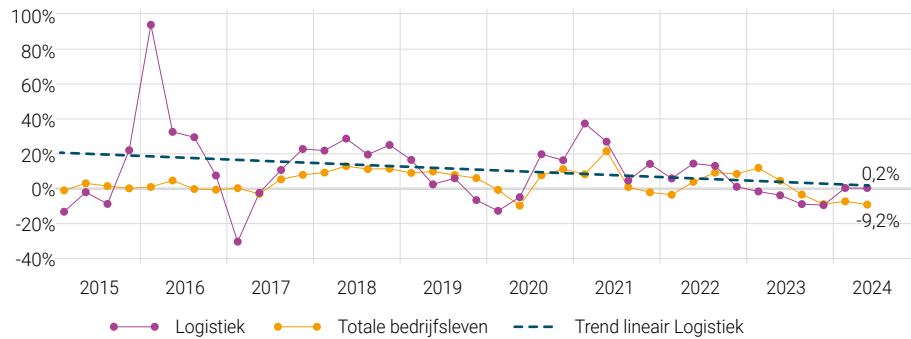
Ontwikkeling aantal stoppers sector Groothandel
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

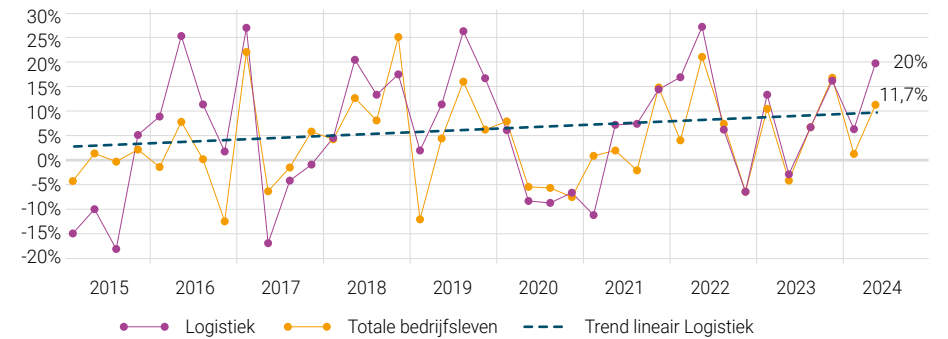

Sector Logistiek

Ontwikkeling aantal starters sector Logistiek (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

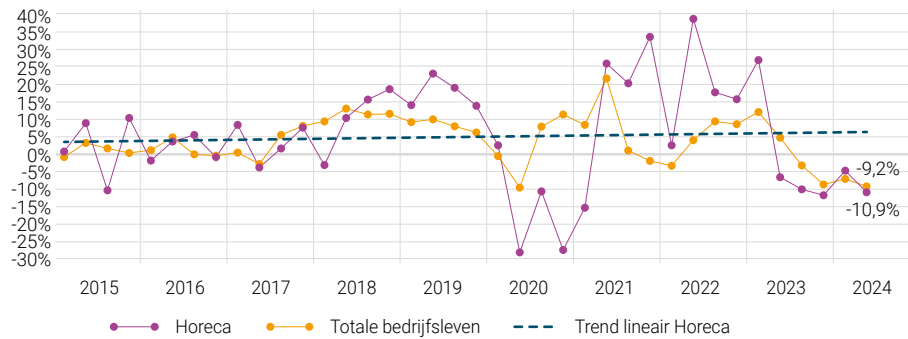
Ontwikkeling aantal stoppers sector Logistiek (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

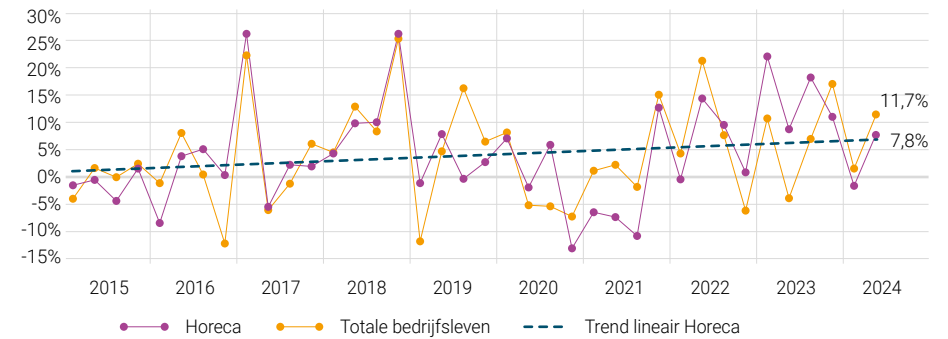

Sector Horeca

Ontwikkeling aantal starters sector Horeca (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

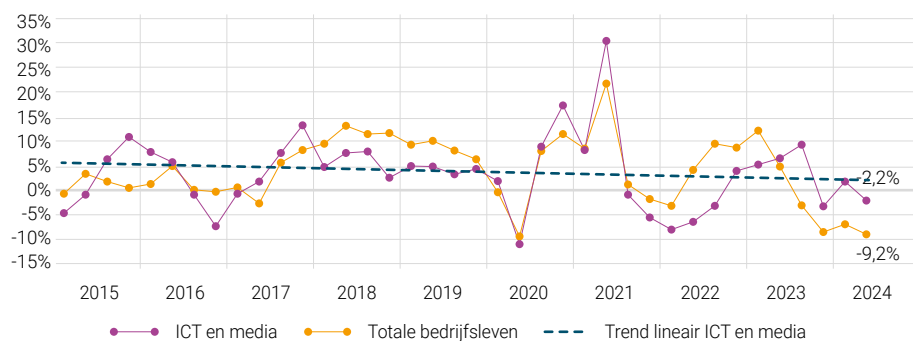
Ontwikkeling aantal stoppers sector Horeca (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

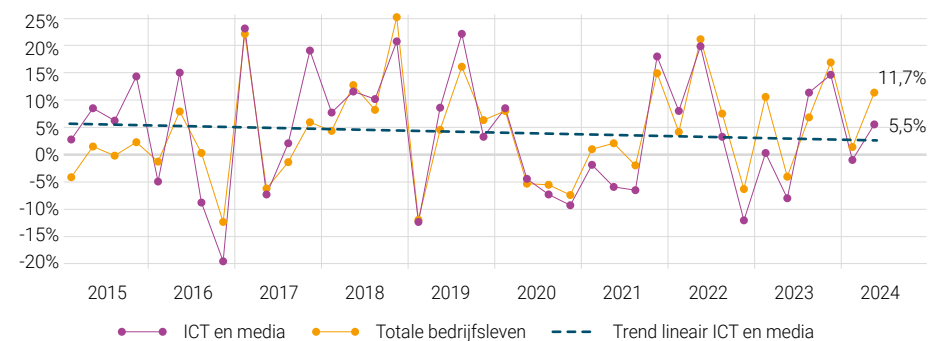

Sector ICT en media

Ontwikkeling aantal starters sector ICT en media
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

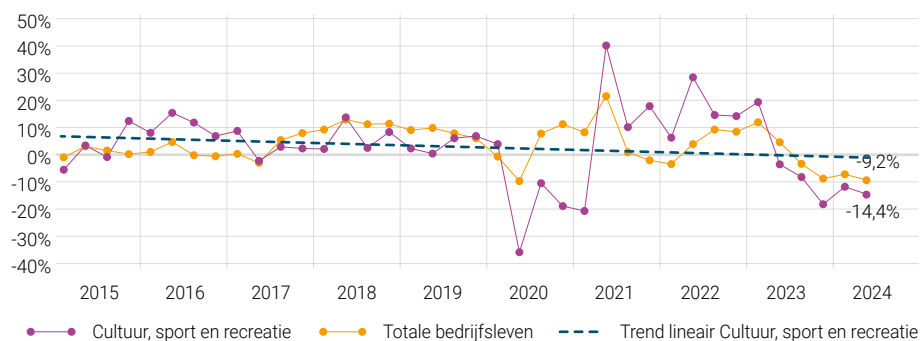
Ontwikkeling aantal stoppers sector ICT en media
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

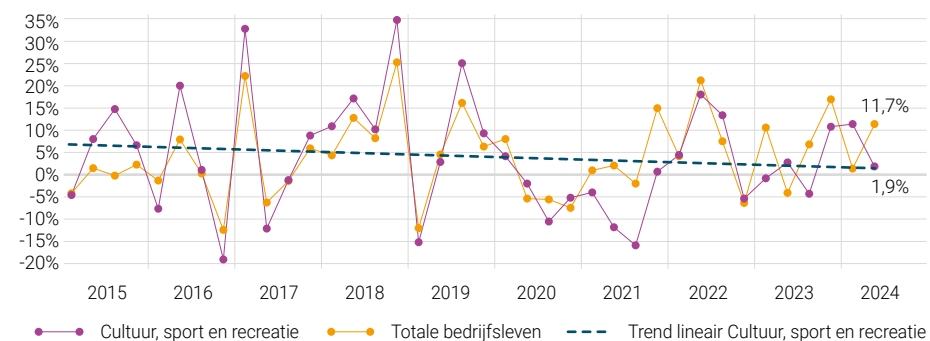

Sector Cultuur, sport en recreatie

Ontwikkeling aantal starters sector Cultuur, sport en recreatie (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

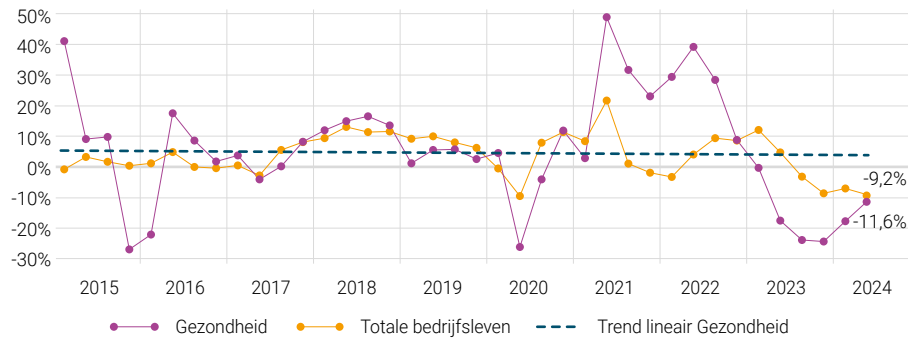
Ontwikkeling aantal stoppers sector Cultuur, sport en recreatie (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

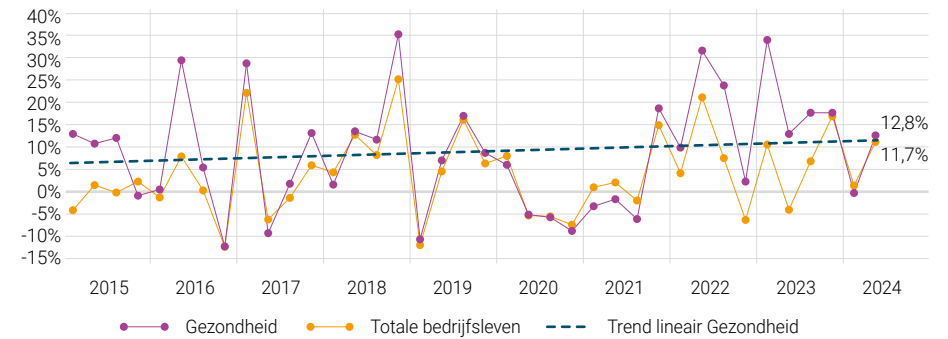

Sector Gezondheid

Ontwikkeling aantal starters sector Gezondheid (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

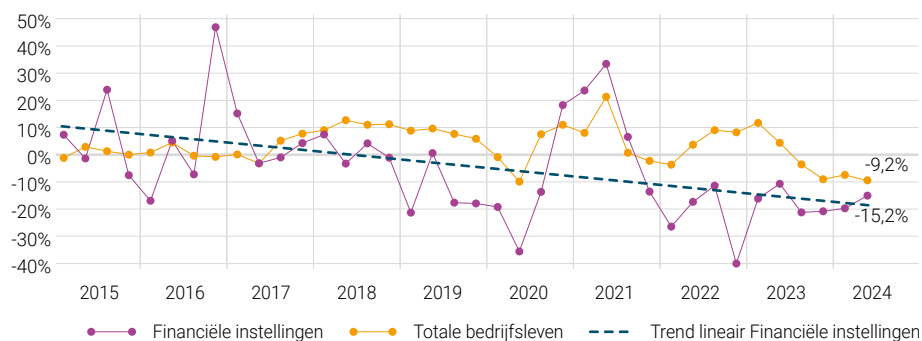
Ontwikkeling aantal stoppers sector Gezondheid (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

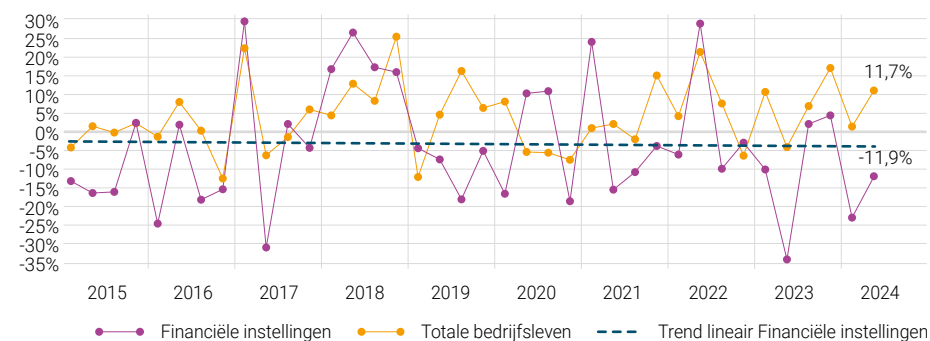

Sector Financiële instellingen

Ontwikkeling aantal starters sector Financiële instellingen
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers sector Financiële instellingen
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

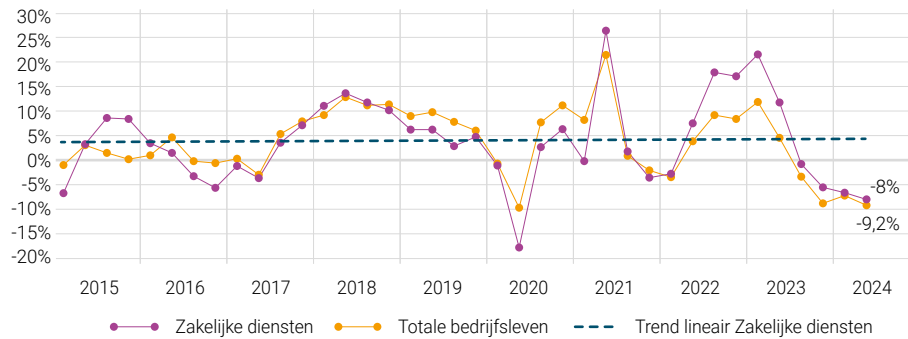
[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

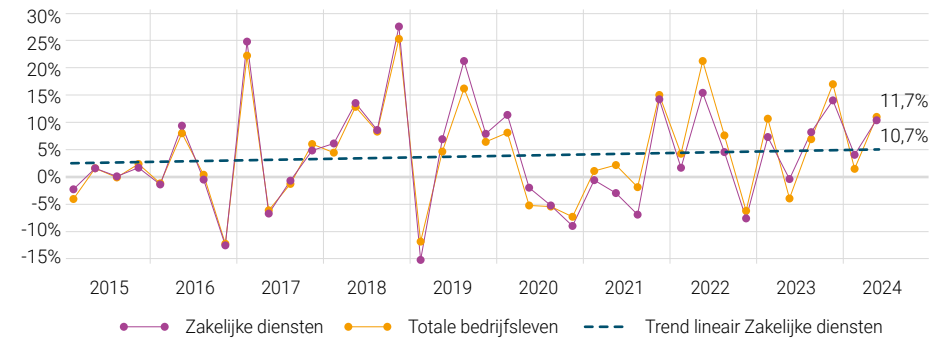

Sector Zakelijke diensten

Ontwikkeling aantal starters sector Zakelijke diensten
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

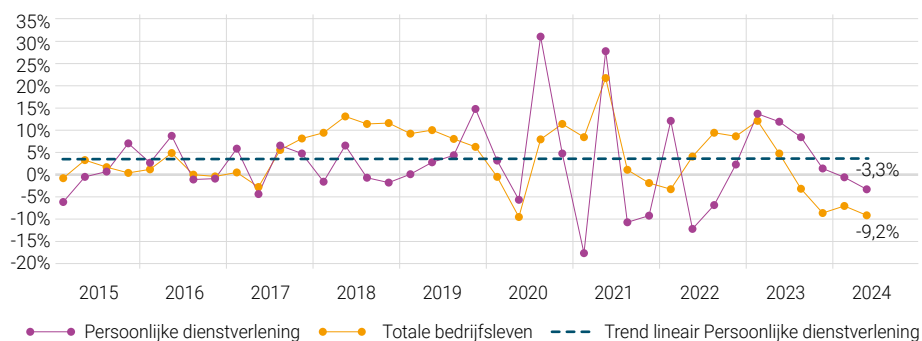
Ontwikkeling aantal stoppers sector Zakelijke diensten
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

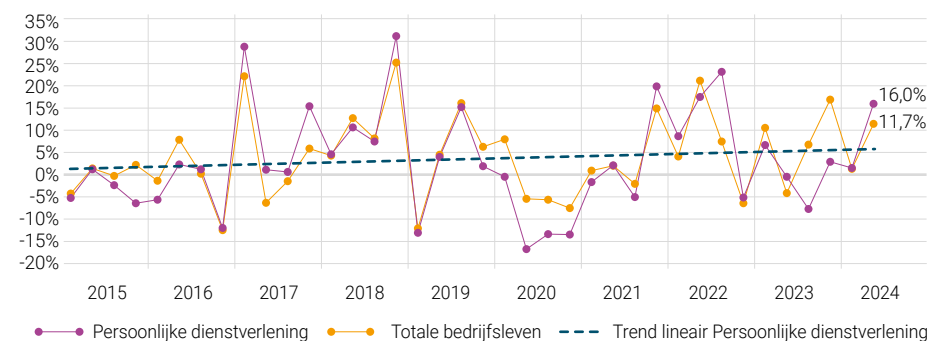

Sector Persoonlijke dienstverlening

Ontwikkeling aantal starters sector Persoonlijke dienstverlening (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

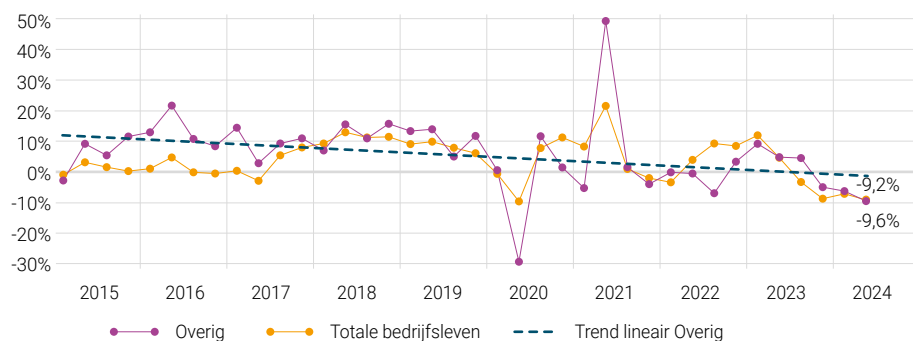
Ontwikkeling aantal stoppers sector Persoonlijke dienstverlening (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

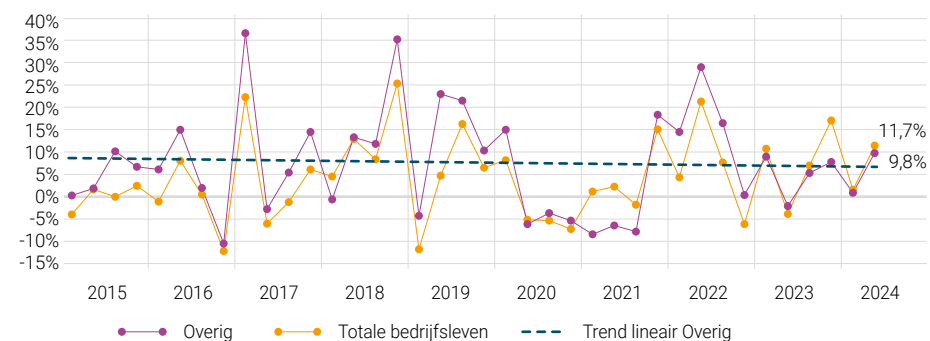

Sector Overig

Ontwikkeling aantal starters sector Overig (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers sector Overig (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starterssector](#)[Terug naar stopperssector](#)

Trendlijnen ▶

Sectoren ▶

Regio's ▶

Opvallende branches ▶

Rechtsvormen ▶

Ondernemers ▶

Conjunctuur ▶

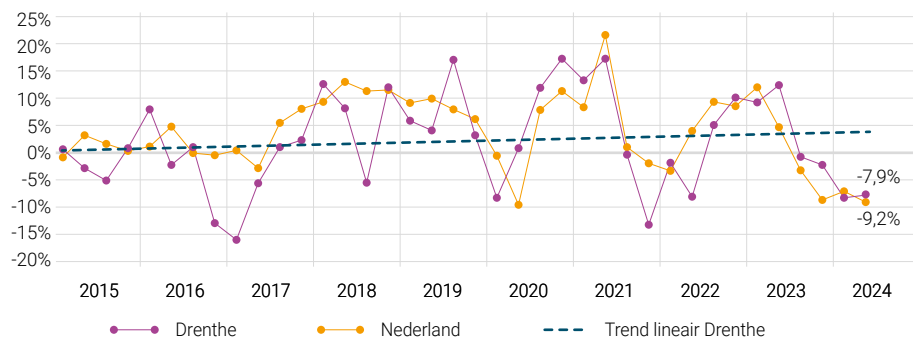
INGEZOOMD REGIO'S

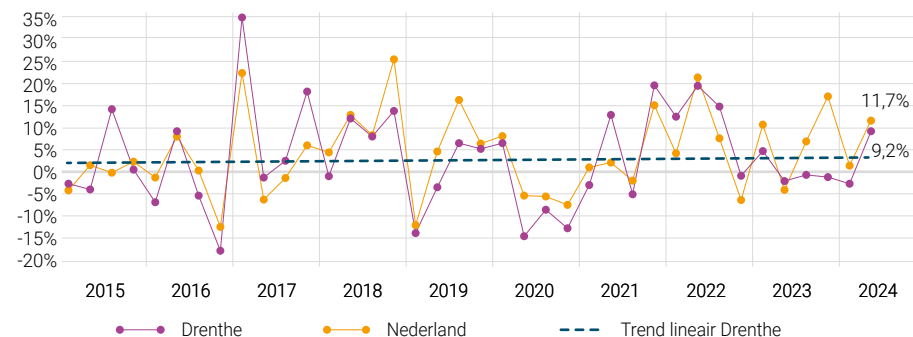
4B. Ingezoomd regio's

Provincie Drenthe

Ontwikkeling aantal starters provincie Drenthe (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

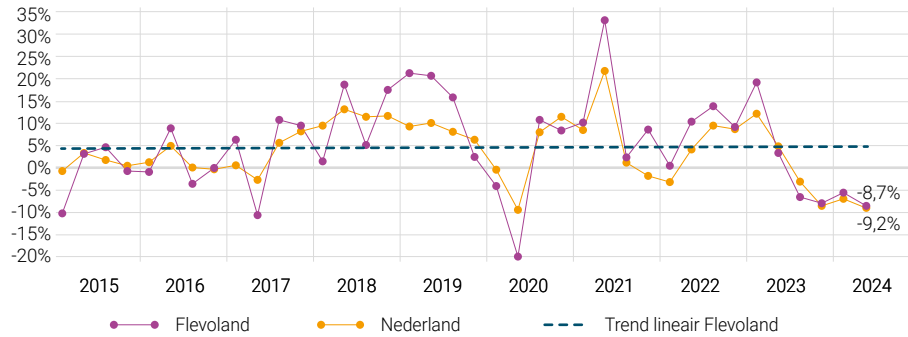
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Drenthe (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

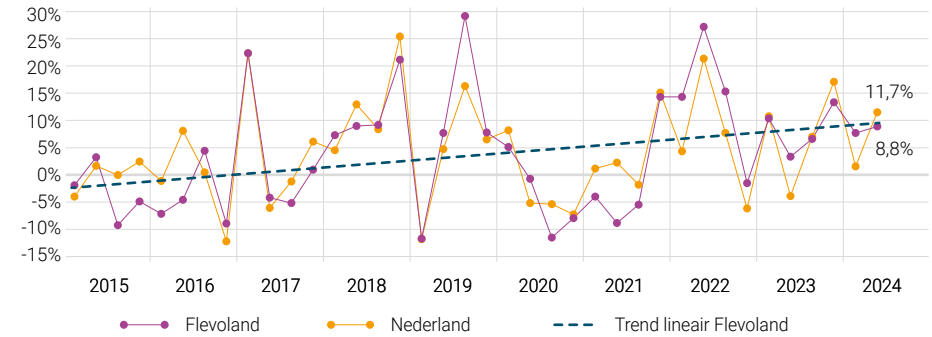
[Trendlijnen](#)[Sectoren](#)[Regio's](#)[Opvallende branches](#)[Rechtsvormen](#)[Ondernemers](#)[Conjunctuur](#)

Provincie Flevoland

Ontwikkeling aantal starters provincie Flevoland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

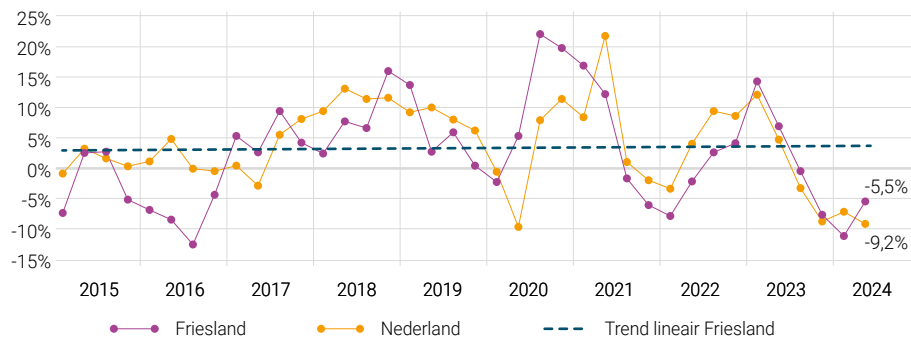
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Flevoland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

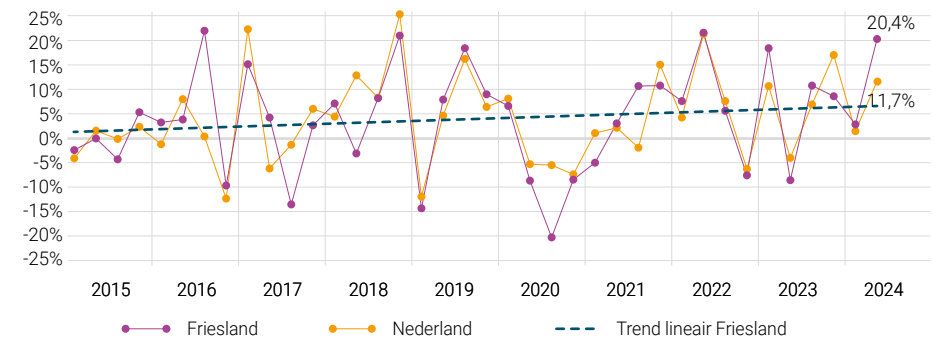

Provincie Friesland

Ontwikkeling aantal starters provincie Friesland
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

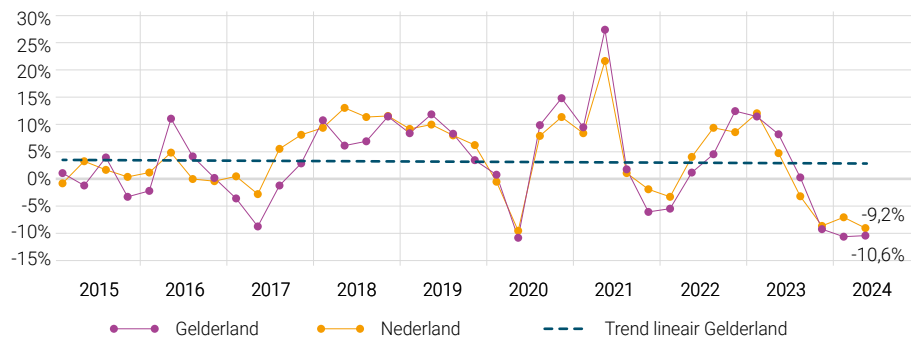
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Friesland
(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

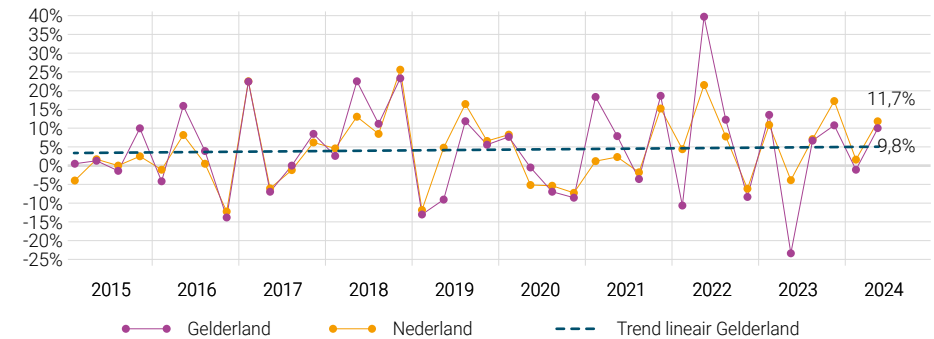
[Trendlijnen](#)[Sectoren](#)[Regio's](#)[Opvallende branches](#)[Rechtsvormen](#)[Ondernemers](#)[Conjunctuur](#)

Provincie Gelderland

Ontwikkeling aantal starters provincie Gelderland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers provincie Gelderland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

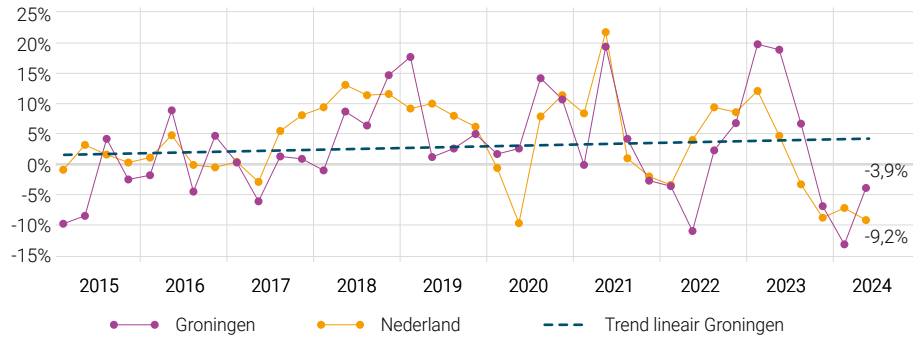
[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

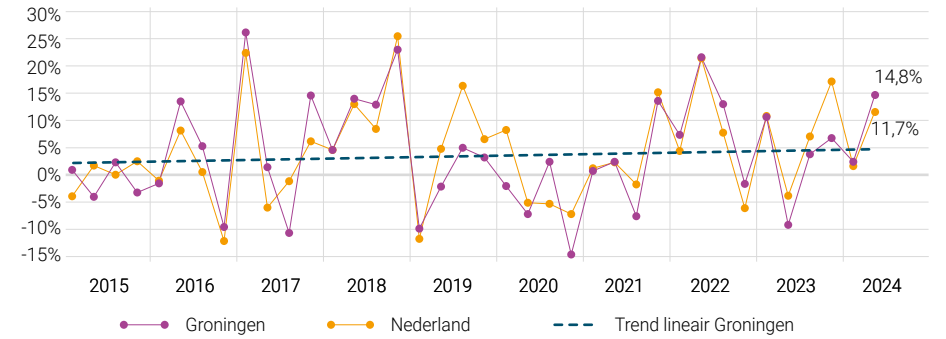
[Trendlijnen](#)[Sectoren](#)[Regio's](#)[Opvallende branches](#)[Rechtsvormen](#)[Ondernemers](#)[Conjunctuur](#)

Provincie Groningen

Ontwikkeling aantal starters provincie Groningen (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

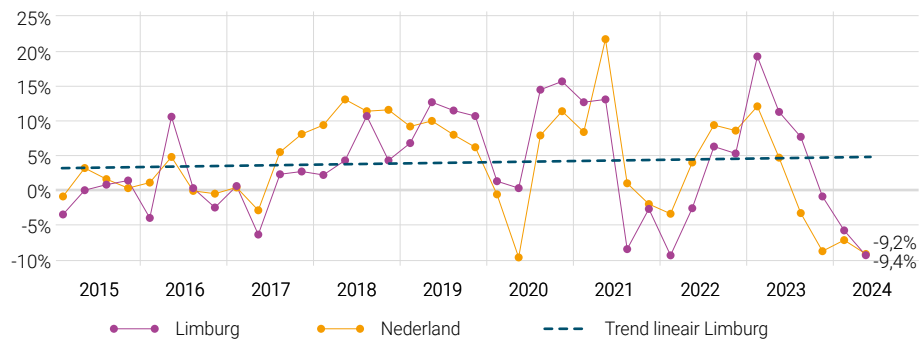
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Groningen (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

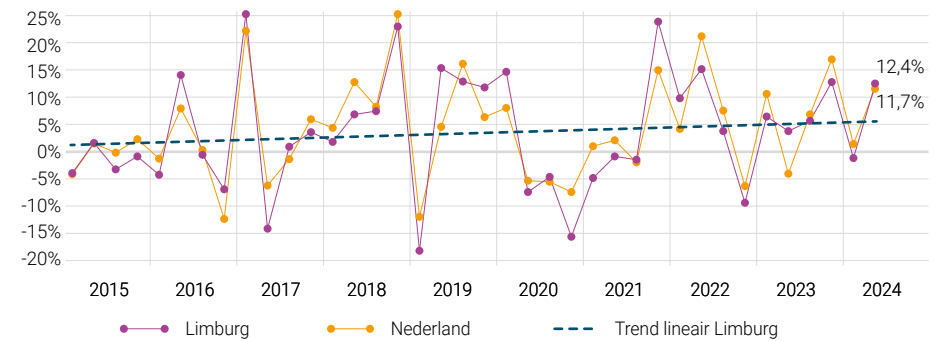

Provincie Limburg

Ontwikkeling aantal starters provincie Limburg (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

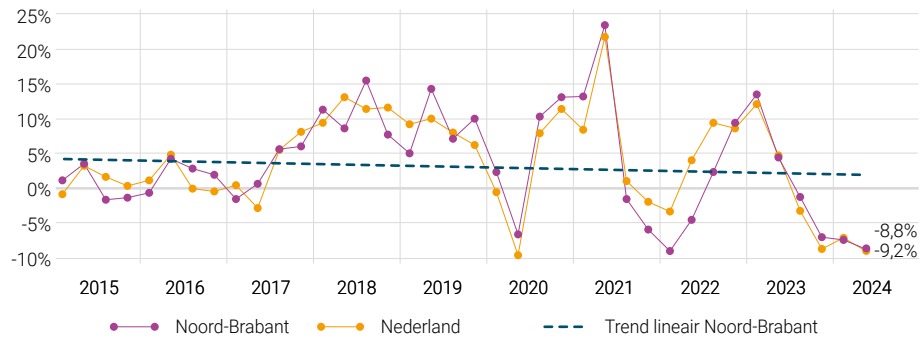
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Limburg (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

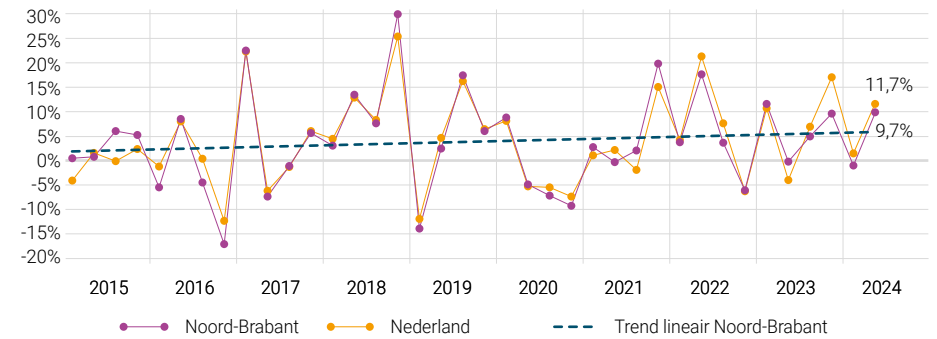

Provincie Noord-Brabant

Ontwikkeling aantal starters provincie Noord-Brabant (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

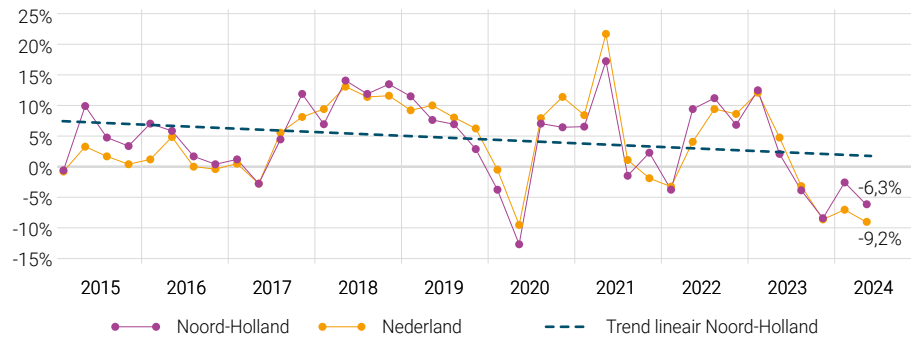
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Noord-Brabant (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

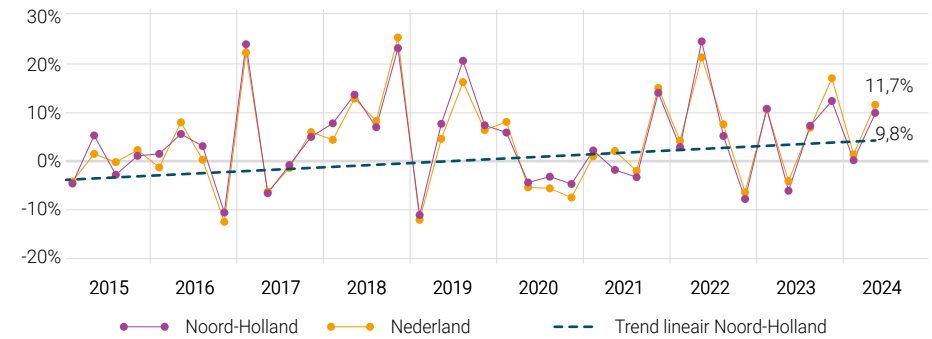
[Trendlijnen](#)[Sectoren](#)[Regio's](#)[Opvallende branches](#)[Rechtsvormen](#)[Ondernemers](#)[Conjunctuur](#)

Provincie Noord-Holland

Ontwikkeling aantal starters provincie Noord-Holland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

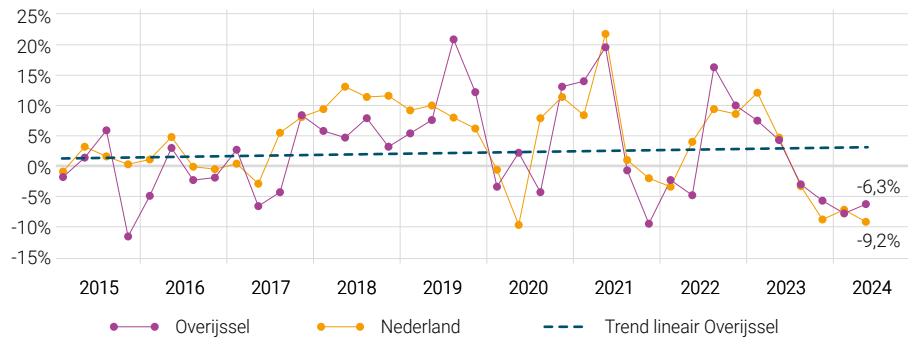
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Noord-Holland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

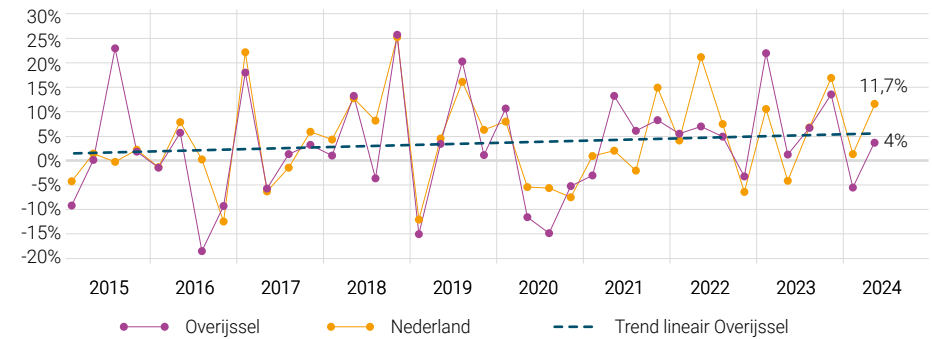

Provincie Overijssel

Ontwikkeling aantal starters provincie Overijssel (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

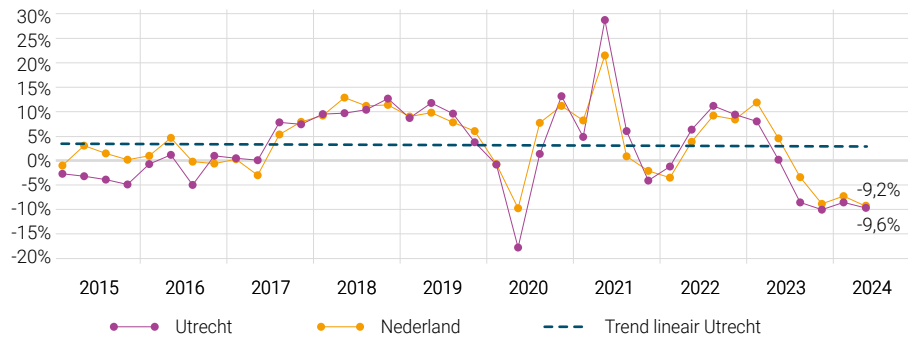
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Overijssel (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

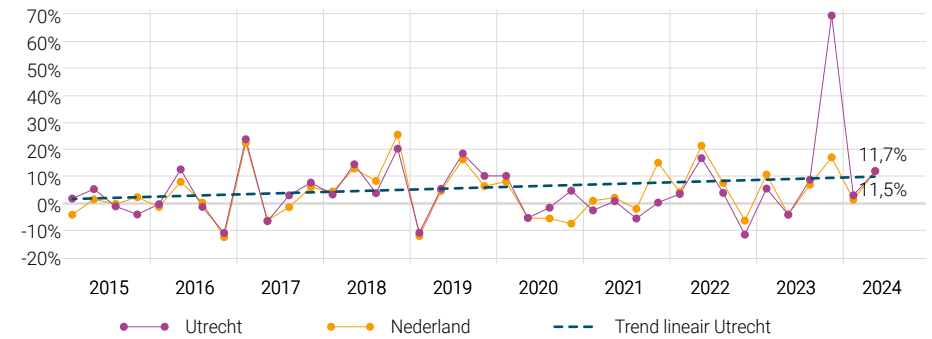
[Trendlijnen](#)[Sectoren](#)[Regio's](#)[Opvallende branches](#)[Rechtsvormen](#)[Ondernemers](#)[Conjunctuur](#)

Provincie Utrecht

Ontwikkeling aantal starters provincie Utrecht (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

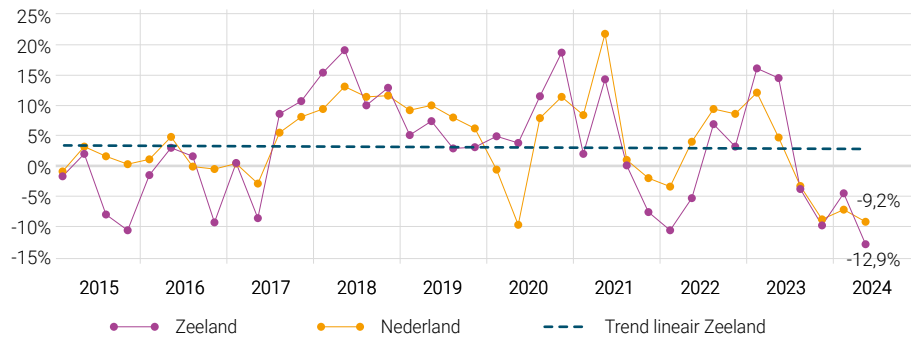
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Utrecht (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

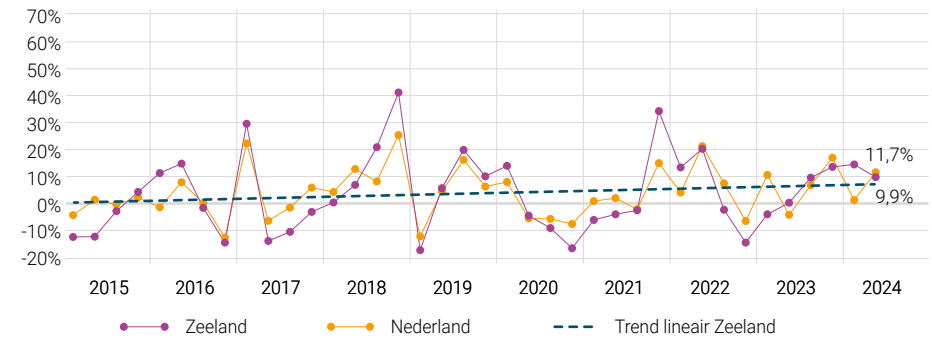

Provincie Zeeland

Ontwikkeling aantal starters provincie Zeeland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

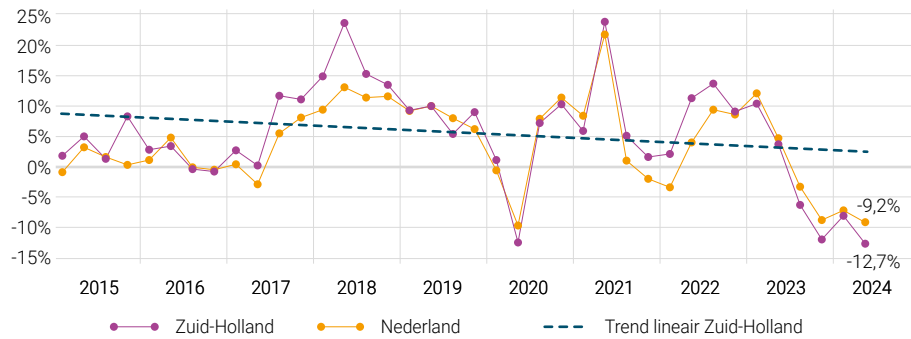
Ontwikkeling aantal stoppers provincie Zeeland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

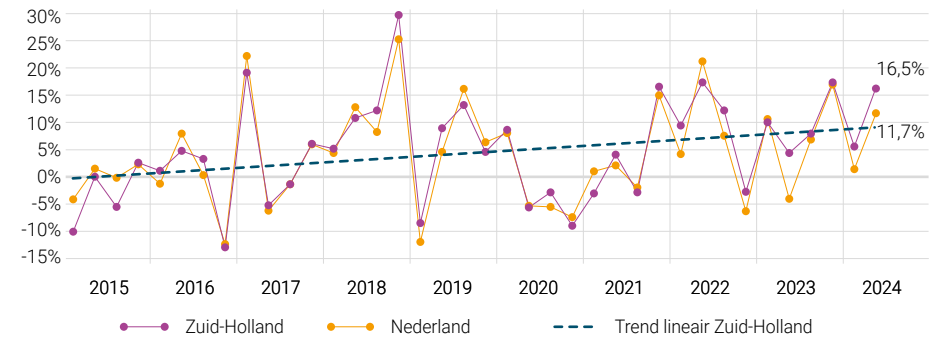

Provincie Zuid-Holland

Ontwikkeling aantal starters provincie Zuid-Holland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Ontwikkeling aantal stoppers provincie Zuid-Holland (per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

[Terug naar starters regio](#)[Terug naar stoppers regio](#)

Kijk op: [KVK.nl/cijfers-en-trends/](https://www.kvk.nl/cijfers-en-trends/)

